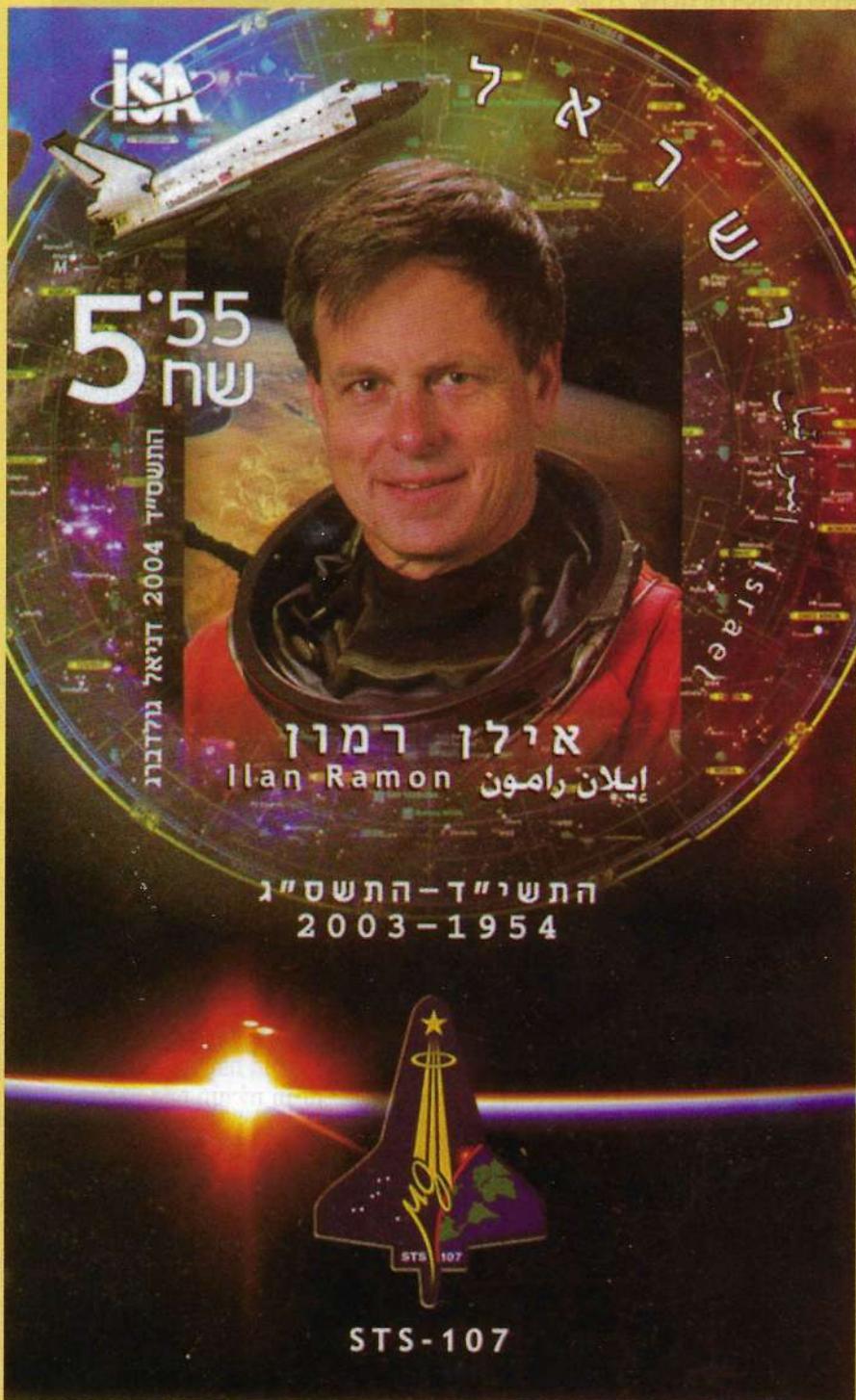

מג'ין הבולאים בישראל

גלאון מס' 48/49 ♦ חשיי – חסס"ד ♦ אוקטובר 2003 ♦ המחיר 15 ש"ח

תל אביב (עמ' 41)

החלו הכנות לתערוכת
תל אביב 2004

אסון המעבורת "קולומביה"
על בולים בעולם – ראה עמוד 45

♦ יזראיקה ♦ הנפקות חדשות מהארץ ♦ חדשות מהעולם

8 הגדה

אנו שמחים להגיש לכם ביטאון מיוחד מוגדל מיוחד, הכלול נושאים רבים ומגוונים. ההחלטה להפיק גילון מורחב נעוצה בעובדה כי מסיבות טכניות ומערכות נמנעו מאיתנו לעמוד בלוחות הזמינים עליהם הקפדו כל השנים. אולם, אנו עדים לצערנו כי כמות החומר המערכתי המказан הולך ומידלדLAN ועשויים כל מאמץ כדי לשמר על רמתו הגבוהה של הביטאון ולהעניק במא מתאימה לכל המנויים. כדי לעמוד במשימות המערכתיות, נדרש לנו הסיעו שלכם לא רק כקוראים נאמנים אלא גם ככותבים. אנו בטוחים כי לכל אחד מכם יש "סיפורים" מעניינים במסגרת תחביבו האיסוף, שמן הרואין להעלותם על הכתב לטובת כל המנויים. לכן, אנו פונים אליכם לא להיות קוראים פסיביים בלבד, אלא להיות אקטיביים ונשמח לפרסם את המאמרים והידיעות שלכם בביטאון ולהרחב את הירעה ולהעשרה.

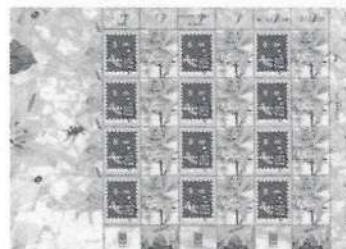
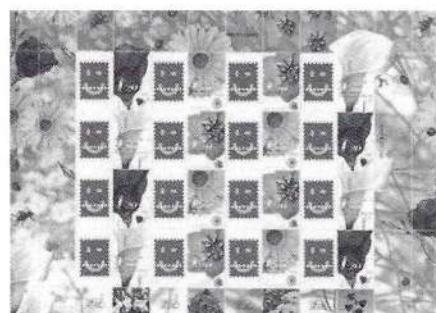
בביטאון תוכלו לראות את המדור "דעה אישית" המעניין זווית חדשה לבול ישראל. אנו נשמח לפרסם כל דעה אישית אחרת המציגת את הנושאים העולים בסדר היום בקרב הבולאים. לכן חשוב יותר כי גם כולכם יישמע מעל דפי הביטאון בתחום זה.

לא אחת אנו שומעים טרוניות מצד החברים על המדיניות של רשות הדואר. הביקורת מתיחסת גם למשמעות הנפקות של בולי ישראל, שאינן חרוגים מהשגרה וחוסר המעוות של הנפקות החדשות שAIN "מגירות" את האספנים. אבל, לא חסרות תלונות על "שייחזור" של הצלחות דוגמת הבול האישי והנפקות חוזרות של בולים, במחקרים גבויים יותר או בשינויים קלים בלבד של הגילויות.

כדוגמא בלבד נציין כי הגלויות הגנריים (הינו, הכלליים, שאינם נושא תמונה אישית מסוימת), מרגילים לא מעט מנויים של השירות הבולאי. במיוחד הם רוגדים על כך, ואינם מבנים מודע למצוא לנוכח השירות הבולאי להנפיק שוב את גילון הפרחים (ראה למטה) של מרץ 2001 (? !!). גודלו של הגלון הזה גדול יותר ואני מאשר אייחסן נוח, ערכו הנקוב של 1.20 ש"ח, לא התאים לתעריף החדש, שהיא ברור כי יכנס לתוקף בקרב ומילא תוכנה גילויות חדשות עם בולי ברכות. היש הסבר לכך? שואלים המנויים.

אנו מאוד ממליצים לרשות הדואר לגבות מדיניות הנפקות חדשת שתהייה מסוללת להתחזרות עם בעלי העולם בחשנות רעיונית, עיצובית, וטכנולוגית. אם רוצים להגדיל את המכרות, יש בהחלטת מקום להגדיל את כמות הנפקות, גם במקרה עלייה קטנה של הערך הנקוב.

**קריאה מהנה.
מערכת "שב"**

התאחדות
בלאומי
ישראל

גיליון מס' 49-48
תשס"ד — אוקטובר 2003
מחיה: 15 ש"ח
מנוי שנייה: 80 ש"ח

בhzאת התאחדות בלאומי ישראל
מען המנכחת: ת"ד, 4523, ת"א 61045
טלפון: 03-6295547
E-mail: ipf@netvision.net.il
<http://www.israelphilately.org.il>

מנכ"ל: טיבי יניב
נוירך ראשי: אברהם דישון
נוירך משנה: זהר נוי
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן

מהנענשה באגודות — היעום וב עבר .. .	3
דוואר צפת בשנים 1870-1948 .. .	4
"על רקע צחול" דוואר צפת .. .	6
דברי דוואר בהדפסה לפי הזמןה פרטית .. .	7
ihadot Bolgirah Nitzala Gamrot .. .	
האנטישמיות .. .	10
"ימי בשביים-זינגר" בפולין .. .	11
100 שנה לטייאודור אודרנו .. .	12
טרגדיה והיסטוריה — יובל ל"ז ושם" .. .	13
חוותmot דוואר ישראל .. .	15
גilioi: החותמת החמקמה של ירחו .. .	
המנדטוריית 1948-1949 .. .	17
הנפקות דוואר ישראל .. .	18
משחקרים יקרים על גבי בולים .. .	21
דוואר רישמי בתקופת המנדט הבריטי .. .	
מנהל העם ותפקיד מודנית ישראל .. .	24
הנפקות צויל .. .	26
בוליה המיזוחדים והמחורים של בהוטן ..	29
בולים ברשת .. .	32
צוגה תימאנית בת מסגרת בודדת .. .	34
דעה אישית: עיצוב בולי ישראל .. .	36
חדשנות המעלים .. .	38
על המדף .. .	39
מחתרבים למערכת .. .	40
חדשנות מהארץ .. .	41

הנהעה באגודות – היום וב吃过 שנות ה-50 היו מהפועלות bijouterie

חוג גמלאים בקיסריה

בקיסריה נמצא ים שרגן חוג בולאים ל gambelias המונם בשלב זה 6-7 אספינים אשר נפגשים אחת לחודש באולם באחד התעשיה ומשלים את אוסףיהם באמצעות החלפות. החברים יושמו להרחיב את המשך תappings. המעוניינים יפנו אל: חג' פלאג, ת"ד 5723, קיסריה טלפון: 04-6263669.

מועדון בולאי חדרה חזר לפועלות

לאחר פגירת הקיצ' הממושכת, חזר המועדון בחדרה לפועלות. המועדון פועל בבית דני רחוב אבנור 1 חדרה. י"ר מועדון, משה מיכאל, מסר כי יום הפעילות השבועי הוא ביום חמישי בין השעות 16.30 ועד 18.30.

עמותת הבולאים חיפה עורכת מכירה פומבית

המועדון החיפה מחודש מסורת מוצלחת של ארגון מכירות פומביות של חומר החברים (בימים א', 16 בנובמבר 2003, בשעה 16.00). עד שעה לפני המכירה מבאים את החומר בצרוף תיאור קצר ומחייב התחלתי. המועדון גובה עמליה של 10%. השנה הייתה כבר מכירה מוצלחת אחת. המועדון פועל כל יום א' ומקומו ברח' הרצליה 24, חיפה (טל' 04-8525945).

לימ" זאור עבר הוציאו ב-650 לירות ונמכרו במהלך זה. מכתב טרם בולאי בצתרת נתן היה לרכוש ב-400 פרוטה. מועדון נתניה מכריז על המכירה הפומבית הראשונה ב-6 במא (שנה ?) ב"בית החלוץ" רח' מקדונל בנתניה. הפריטים מצויים לתצוגה בחנותו של החבר מאזה ברוח' הרצל 20. זאור עבר, 1000 מיל, עם שובל מוצע ב-30 לירות.

אגודת הבולאים חיפה מארגנת מכירה ב-26 יוני 1952 במועדון האגודה – בין בי"ס עממי א', רח' ביאליק. החומר מוצג מספר ימים לפני זה בקפה "פלוייד". גליה עם חותמת מסינה הדואר רידה. גליה עם חותמת מסינה הדואר האוטוטרי בחיפה 1899 מוצעת ב-500 פרוטה. הרוב בין 359 הפריטים – הם תשניות של בולי ישראל, כמו 5 מיל זאור עבר דיור שגיאת "הבנייה".

הרשם הוא שחי' הבולאות פרחו בתחילת שנות ה-50 וזוקא במקומות מגש מלאות רים – בתים קפה, בתים ספר ואולמות ציבוריים. ♦

סקירת הפעילות בהווה

חוגי בולאות לגמלאים

חברינו הוותיק גدعון לי מודיעות: "אני שמח להודיע כי פתוחתי חוג לאספפני בולים בקהילה שלנו עם מספר התחלתי של 9 אספינים. כמובן, קשה להניע אנשים מבוגרים להתחילה באיסוף בולים, אבל אני מקווה שנוכל למלא מקומות פנויים בחוג". מדובר, באספינים לגדרון לי, "פרוטיאה בכפר", בכתובת: גדרון לי, 6/31 תל-מודן. לפניו: גדרון לי, 40600, ת"ד 101, טלפון: 09-7756281.

האגודות הכלולאות, בעלות מועדון משלהם, מתקשות יותר ויותר לעמדות בהוצאות אחזקות הנכסים. כך למשל מועדון ת"א צריך לשלם קרוב ל-30 אלף ש"ח ארונונה שנתיית, העיריה מעלה כל הזמן את הארונונה ומקטינה את ההנחה. דמי חבר של 250 ש"ח, על אף הגידול במספר החברים, אינם מספיקים לחידוש או תיקון המזגנים או לשיפורים חינוניים מינימליים. המודעונים בירושלים, בחיפה ובנתניה במאכזב תחזקי טוב יותר – אך גם הם נאלצים לחסוב על פתרונות לעתיד. נראה שדווקא בשנים הראשונות של המדינה, ללא אולמות, יידעו האגודות ליצר הכנסות. מצאנו בספריית ההסתדרות "קטלוגים" של מכירות פומביות שהאגודות ארגנו – ולהן כמה ציטוטים מתוכם:

• אגודת חובבי בולים ת"א ארגנה ב-21 בנובמבר 1950 מכירה פומבית בקפה "שדרות" רח' אלנבי פינת שדר' רוטשילד. את החומר ניתן היה לארות לפני המכירה בקפה "פארו" שברחוב ביאליק, ובשבט בימים ב' אחיה'צ' במועדון עצמו – בקפה "קזינו" שברחוב הירקון. גליות זאור אוטומי מ"ס לבית לחם, 25 דצמ' 1899 הוצאה ב-1 לירה, בול ראשון לצוין עם שגיאת דפוס על מעטפה ב-500 מיל ואלו את בזארה מס' 1 ניתן היה לרכוש 1.5-3 לירות. על רשימת 195 החלות חתומים המאגרנים – מנהלי האגודה – א. קארו ופ. הדן. הם לא שכו להוסיף בסוף הסבר על מקום המכירה וסדר התצוגה גם בגראונטי.

• האגודה התל-אביבית לבולאות, שפעה לה מקופה "פלטן" – רח' נחלת בנימין פינת אחד העם מזמינים את החברים למזכירה ב-6 באוג' 1951. החומר הציג לפני המכירה אצל החבר ברנד, בכתובת קובלסקי רח' אלנבי 119. 3 גליונות של מילים (50 סדרות) של שלושת "הגדי"

* 1948 – 1870 דואר צפת בשנים

מכتب מס' 2: מבירות לרוב יעקב שאול אליו יחזקאל ששון
בצפת, שהועבר על-ידי משה ייד הלוי. (אוסף אלכסנדר, לונדון).

משוד הדואר התורכי נפתח בשנת 1880 והמכتب המוקדם ביותר
הידוע לנו הינו משנת 1883.

מכتب מס' 3: 1883 – חותמת הדואר (גנטיב) של צפת על מכתב
לפרנקפורט. אחד משני המכתבים היהודיים עם חותמת זו. (אוסף
אלכסנדר, לונדון).

ה דואר בצפת שימש גם את המושבות הסמוכות לעיר.

ה דואר התורכי

צפת, הנקרת גם בירת הגליל, הייתה בעלייה אוכלוסייה יהודית גדולה ויחסית למספר היהודים שחיו בארץ במאה ה-19. כ-5,000 יהודים התגוררו שם בשנים אלו וקיים היה תלוי בכספי החלוקה, היינו כסף שהגיע כתרומות מחו"ל ו"חולק" בין התושבים, اي לך נזקקו לשירותי דואר יעילים ושוטפים להעברה מהירה ובוטוחה של הכספי לעיר.

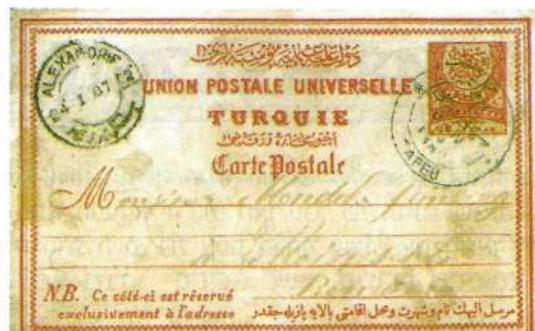
ה דואר התורכי החל לפעול בעיר בשנת 1880, ויחסית מאוחר לגבי מושדים אחרים בארץ. בצתת לא פעלו בתה הדואר הזרים של מדינות הקפטולציה כפי שפעלו בירושלים, יפו, חיפה. אחת הביעות העיקריות הייתה ריחוקה של העיר ממרכז הארץ וקשה תחבורה אליה. מעדיות ובכתובים עולה כי השירות של הדואר התורכי הגיע פעמיים בשבוע מטבריה על גבי גמלים. הגישה לעיר הייתה קשה מאוד, והכbesch המוכר לנו כוים (לא החדש) נסלל רק בשנת 1921 על-ידי הבריטים, כל דרכי הגישה לעיר היו שבילי עפר והרים.

עד לפתחת סניף הדואר התורכי פעלו שירותים מיוחדים של יהודים מהגליל לבירות, לבנון, שהייתה עיר הנמל הגדולה, והגישה ביותר ללול צפת. שירותים אלו המשיכו לפעול גם אחרי פתיחת משרדים הדואר בעיר. החל משנת 1870 אמר מקרים את השירותים שנעשה על-ידי בצלאל ברש"ח ומואחר יותר על-ידי ייד הלוי שפעלו מבירות.

מכتب מס' 1: 1870 – נכתב מקוצ'מן שבאוסטריה הונגריה **לבצלאל ברש"ח בבירות** שקיים שירות דואר פרטני מבירות לגליל. על גב המעטפה נכתב בעברית: "נא להעבור מכתב זה לרבי טודROS בטבריה...". (אוסף אלכסנדר, לונדון).

* נהשם על-ידי מוטי קרמנר על-פי הרצאתו של יעקב צחור ביום הבולאות 2002.

מכתב מס' 7: 1916 - מכתב רשום לויינה. נשלח על-ידי הסוכן הקונסולרי של אוסטרו-הונגריה בצלפת. הביל כולל מס של 30 פרארה לטובת יתומי המלחמה הטורוכים. הביל הנה עברו מכטב במשקל כפול. (אוסף אלכסנדר, לונדון).

במחצית השנייה של 1918 פתחו הבריטים במתקפה נוספת על הצבא הטורקי שנסוג צפונה. שירות הדואר המשיכו לפעול, אך היו שבושים. מכתב רשום מצפה לוצצן מילוי 1918 נשלח על-ידי הדואר הטורקי. אך הגיע לטעודתו רק ביוני 1919 באמצעות הדואר הבריטי.

מכתב מס' 8: 1818 - מכתב רשום ללוצצן. הביל כולל מס של 20 פרארה לטובת יתומי המלחמה הטורוכים. המכתב נשלח בתקופה בה הצבא הטורקי היה בנסיגה מלאה הארץ ישראלי לפני הבריטים. הוא הגיע לתעודה באמצעות הבריטים, בין 1919, כמעט שנה לאחר שנשלחה. חותמת באנגלית "עוכב על-ידי הצנזורה הטורונית" ו-"ה:rightom בוטל". (אוסף אלכסנדר, לונדון).

ב-23 לספטמבר 1918 נכבשה צפת על-ידי הצבא הבריטי ושירות הדואר הטורקי הפסק לפעול. על הדואר המנדטורי בצלפת ביטאון הבא.

מכתב מס' 4: 1887 - גלויה שנכתבה על-ידי משה דוד שוב, ראש המשכבה בראש פינה. היות ולמושבה לא היה בית דואר, והערכה הגלויות דורך הדואר של צפת הסמוכה נשלחה לחומניה. (אוסף אלכסנדר, לונדון).

הדואר הטורקי לא סיפק שירות רציף ויעיל כדוגמת שירות הדואר הזרים. דווקא מובהקת לחשיבות הדואר לתושבי העיר וחוסר האמון בדואר הטורקי מוצגת במכتب שהכיל סכום כסף עצום שנשלח עם שליח לבירות ומשם לדואר האוסטרו-רומני.

מכתב מס' 5: 1906 - מכתב לבוקרשט, העבר מצפה לביירות באמצעות שליח ונסלח ממש לדואר רשום. המכתב בדרגת משקל שלישי (31 גר') הוא מבוטח בסכום של 11,600 פרנקים (הכל כטף או שווה ערך). מכאן הביל של 1/4 74 פיאסטרים - אחד מהבולים הגבויים ביותר הדועים של הדואר האוסטרי בלבנט (אוסף קרפובסקי, ת"א).

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה הפעילו הטורקים צהורה למכתבים (מכתב 6), כמו כן גובה הדואר מס לטובת יתומי מלחמה טורכים על-ידי בית תשלום נוסף בבייל (מכתב 7).

מכתב מס' 6 (למעלה משמאל): 1914 - גלויה מהמושבה מצפה, נשלחה מטבריה הסמוכה לצפת. **חותם עגול של הצנזורה בצלפת**, היחיד הידוע מסוגו. (אוסף אלכסנדר, לונדון).

"על רקע כחול" דואר צפת 1870 – 1948

ב-11 במאי 1948, על ידי הדוד השלישי של חסיבת יפתח. בMOTECHA שבת 15 במאי הגיעו אליה בולי דואר עברי של מדינת ישראל והוכנסו לשימוש למחמת היום. בול צפת הכהן שימש את הדואר המקומי אחד עשר ימים בלבד.

הפריטים שהוצגו בתערוכה הם בהשאלת האספנים צבי אלכסנדר, ד"ר אדי ליבו, איתמר קרובסקי וד"ר ירמיהו רימון. ♦♦♦

מכتب רשות לאמsterdam, 28 בפברואר 1919. בולי הממשל הצבאי הבריטי מוחתמים בחותמת הראשונה של הממשלה הצבאי. אוסף אלכסנדר, לונדון

גלויה ("כרטיס דואר") מעוטרת, שהודפסה במיוחד לעיר צפת. נשלחה ללוצ'רן, 1911. תמנונת העיר במסגרת סגולה בפינה השמאלית העליונה. אוסף צחור, תל אביב

באחרונה הסתיימה התערוכה מיוחדת במוזיאון הדואר והבולאות לצד מוזיאון ארץ ישראל ברמת אביב, על ההיסטוריה של דואר צפת וסיפורה של הבול המיוחד שהונפק בעיר, "על רקע כחול".

שרה טוראל, אוצרת התערוכה מסירה, כי התערוכה סיירה את פעולות הדואר מסוף המאה ה-19 בימי השלטון העות'מאני, דרך המנדט הבריטי, ועד למלחמת השחרור וראשית ימי המדינה.

משולבים בה בולים, צלומים, מפות וקטועי עיתונות המשקפי את רוח התקופה, וכן גליות ויצירות אמנות מהן משתקף הנוף הצפתית אשר מהוות מקור השראה לאמנים לאורך השנים.

בין הפריטים הבולאים המיוחדים מתתקופת השלטון הטורקי, מוצגים מכתבים שהועברו אישית על ידי שני סוחרים יהודים (משה יידד הלוי ובצלאל ברש"ח) בפועלות שנמשכה בין השנים 1870 ל-1881 ושתייה מיועדת להתגבר על מגבלותו של הדואר התקומי. המעטפות הועברו מהנמל בבירות לקהילה היהודית בצפת ובטרביה.

בול צפת

במרכז התערוכה מוצג סיפור יוצא הדופן של בול צפת, הידוע כבול היחיד שהודפס מטעם ארגון "ההגנה". ב-16 באפריל 1948 עזבו הבריטים את צפת והערבים תפסו את רחוב הבניינים הציבוריים בעיר, ובهم תחנת המשטרה שבסימון לה היה בנין הדואר. בחלק היהודי של העיר הוכרז ממשל צבאי של כוחות ההגנה.

ב-2 במאי התמנה דב גיגר למנהל עניין הדואר מטעם קצין המטה לעניינים אזרחיים. מכיוון שלא נותרו בולי מנדט, ובoli מנהלת העם עדין לא הגיעו לצפת עקב המצור, הוחלט להדפיס בולים זמינים. כך נולד בול צפת.

עקב מחסור בנייר מותאים הודפסו 2,200 בולים בערך 10 מיל על צידו הפנימי של נייר שיועד לייצור מעטפות והוא שהעניק לבול צפת את הגון הכהה שברקע.

ב-4 במאי נפתח משרד דואר זמני במטה האזרחי. צפת שוחררה

דברי דואר בהדפסה לפי הזמנה פרטית

ד"ר יהושע מג'ר

א. מקרה פשוט ביותר — כאשר הפריט מופיע בקטלוגים, על כל הדפסותיו כפריט שהונפק באופן רשמי. זה הוא הפריט שבצייר מס' 1. זיהוי גלוית דואר שהונפקה (בסדרה) ב-1898 ב-קווינסלנד, אוסטרליה עם הדפס צילום.

ב. מקרה פשוט נוסף — כאשר בקטלוג P.O. to P.O. מודפס כל שי תאר של צורת הפריט, סוג הנניי, מידות וציון איזה בול מודפס עליו ואיזה כתוב, ציר או צילום נספכו לבול. כך יכולתי לדעת שהגליה מאוטומטית משנת 1894 שהונפקה לכבוד תערוכה בנלאומית שהתקיימה בוניה (צייר מס' 2) היא גלויה מודפסת לפי דרישת פרטית. בקטלוג מופיע שהצייר שבסכídaה האחורי הודפס במספר צבעים (בגלויה שליל הוא צבעו שחורה).

במקרה של דברי דואר רשמיים שגורם לפרטי הוסיף עליהם הדפסות למשינה, לאחר_rcישתן, ללא אישור رسمي של תושויות הדואר — ההתייחסות היא כמו לכתב ידו של השולחן, ככלומר אל לו למציג להתייחס לכך. אם תיכל ל吉利ות דואר עם פרסום פרטית חולטיון בתצוגה, עלולים השופטים להודיע לך בערך "ידע בולאי".

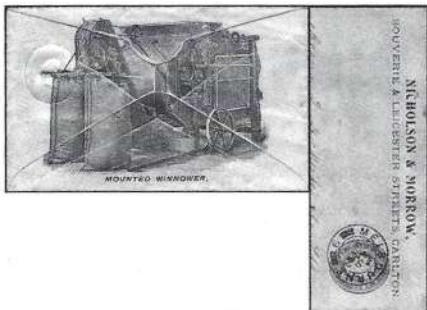
הדברים מסתבכים עוד יותר כאשר יש מקרים שהדפסה היא אכן אמתן פרטית, לאחר RCSשת הפריט הרשמי מהדואר — אך הדואר עדין מעורב בפיקוח כלשהו. כך למשל במקרים מסוימים הגבייל ותוויות הדואר את האפשרות להדפיס תוספות בשטח מסוים של דבר הדואר, למשל בהגדרת השיטה המזעך רק לכתיבת כתובות הנמען. כך לדוגמא בסוף המאה ה-19 רשוות הדואר של קנדה היו קונים גורמים פרטיטים שהדי פיסו פרטיטות בשטח שמיועד לכתיבת הנמען, כאמור, דברי דואר עם תוספות פרטיטות כאלה אינם ראויים לפאי קללי FIP לתצוגה בולאות תימאסטיות. יחד עם זאת שמו מאד לאטור ולהציג גלויה לא "תקנית"挈את שנקנסה.

לربים מאספני הבולדים, אשר מכינים את אוסףם לתצוגה תימאסטיות, יש דברי דואר מריהבים ביופים והמתאים בטוחים לגבי "כשירותם", כלומר האם הם תואמים את כללי התצוגה התחרותית של איגוד הבולאות העולמי (FIP).

באוסף שלי בנושא "עיבוד האדמה" מצאו את מקומם מספר ממשמעות של דברי דואר מעניים. נאלצתי להשיקו באמצעות מוקהה שההבהרות במאמר יסייעו גם למציגים בכוח אחרים, וזאת רק על "קצת המזל" בלבד.

דבר דואר רשמי הוא פריט שהונפק על ידי רשות הדואר בצוורה של מעתפה, תוויות או סרט עטיפה לעיטוון, טופס מברך, איגרת אוור וועוד. לכל הפריטים האלה ערך נקוב בצוותם בול מודפס או טקסט המציין כי דמי הדואר שלו. לעיתים יש גם טקסט או אוור מודפסים עם קשר לנושאים מגוניים. אם גורמים פרטיטים הללו מהדואר תוספות שונות והדואר סיפק את הדירה — הרי גם אלה מותרים בתצוגה תחרותית. פרטיטים אלה מכונים בלוועזית "הדרישה". Prunted to Private Order הדפס לפי הזמנה פרטית. ההגון מakhir ייצור דברי דואר כאלה הוא כמון ההגון הפרסומי, כולל היבט הכלכלני.

עסקים שונים נהגו להדפיס גלויות עם פרטיטות כאשר הדואר הסכים להוסיף בהדפסה את הבול. כך הדואר חסר את עלות הנניי של הגליה, הגביר את כמותית הדואר (והכנסותיו). בנסיבות מסוימות גודלות נהג הדואר למכור את הבול המודפס בהנחה שהוא מודפס לפחות פעמיים. במקרה אחד קיבל הדואר את התוספת מושך — והוא דאג להדפסה על הגלויות שלו. יש גם מקרים בהם הדואר רק פיקח על הדפסה הפרטית ובכך "הכשיר את הפריט".

שכציוו מופיע אותו שם הפיינה. בבדי-
קה מודוקקת התברר גם שהבול המוט-
ב ע"ז דוחף את ציר, מה שמראה שהבול
חותבע אחר הדפסת ציר זה. מעט
עובדת "בלשות" אך הרוחן יכול של י-
המעטפה הנהנה נדירה ומתאיימה מאוד
לנושא המוצג. בקטלוג G & H מופיע
בפירוט רב גודל המעטפות, צבען, צורת
ה奇特ור שלחן וסוגי הבולים המוטבעים
אשר שימושו להדפסות בולי ויקטוריה לפי
הזמןנה פרטיט. כמובן כל הפרטים הללו
תואימים את המעטפה של.

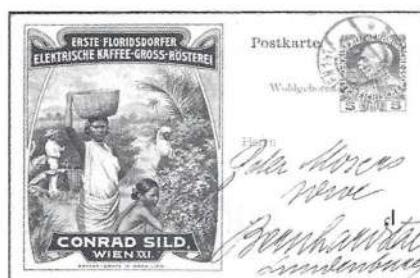
. במקרים של מעטפות לא סטנדרטיות
בגודלן, צורתן, או המיצאות "החלון"
(בצדין הקדמי) במיקום לא שיגרתי —
ובנוסף לכך לעיתים גם הדפסת הבול
במקום לא שיגרתי — ניתן לקבוע
שהמעטפות הן מודפסות לפי הזמנה
פרטית. כך למשל המעטפה משוויץ
משנת 1924, שכציוו מס' 7 — גודלה
לא סטנדרטי, כוללת מודפסת בצלע כהה
עם פרסום מעניין בצדיה الآخر, עם
"חלון" בצדיה הקדמי דזוקא בחלק העליון
של המעטפה ועם בול מודפס (מקאלן)
שישמשו לכך בשווייז) לא מיושר ועליה
מעטם על שוויי "החלון". אין ספק שזאת
מעטפה שככל הדפסותיה הן לפי הזמנה
פרטית, והפרטום שעליה מצוין לתצוגה.

באלמנטים אלו בתצוגה תימאית. בغال-
הענין הרוב שבצלום הנדן, הכללתו גלויה
זו בתצוגה של, אך ציינתי שזו תוספת
פרטית לגלויה ושמית. נראה לי, שהקל'
لت פרט כזה כאשר ציינתי את מהותו
הפרטית — לא תביא מכך.

ה. יש מקרים בהם קיים "רמז" בדבר הדואר
עצמו על קר שהפרט הודפס באופן פרט-
אר הבול המודפס עליו נוסף לאחר מכן
(אך — החל בסדר). לרוב, פרטיטים כאלו
הודפסו בכמות מוגבלת ונדרותם Tosif
לאיכות התצוגה. אחד ה"רמזים" הנפוצים
הוא מלבן מנוק או מלקוקן במקום
המיועד לדבקת בול, אך הבול אינו
מודדק — אלה מודפס, באופן חלקיקי
המלבן מביצבים מציחו, כפי זהה נראה
בגלויה של אוסטריה, בציור מס' 5.

. "רמז" נפוץ נוספת להדפס דוארי לפוי
הזמןנה פרטיט הוא מיקום לא מקובל של
הדפסת הבול — למשל מתחת פירוט
מת פרטיט, כפי שניתן לראות במעטפה
של ויקטוריה משנת 1900, בציור מס' 6.
הכתוב של Nicholson & Morow וגמ
הציג מותאים לתצוגה, כי על המדישה

מקרים בהם הפרס נראה אליו מודפס
לפי דרישת פרטיט אך בבדיקה יסודית
מתברר שהדבר אינו כך. למשל —
המעטפה מארגנטינה שנשלחה בשנת
1894. לפי הבול המודפס המעטפה יכולה
להיות מודפסת לפי דרישת הבלתי
(ב- G & H הבול מופיע בראשות הבולים
שישמש למטרה זו). גם לפי מיקום הבול
בתוך הפרסומות ניתן היה לחשב שזו
הדפסה אחריו שהפרסומת הייתה כבר
מודפסת (ציור מס' 3).

בעיון יסודי בקטלוג G & H התברר שאכן
הונפקו בארגנטינה באופן רשמי מעטפות
בגודל ואוצרה זהים ועם בול מודפס זהה
ושהבדל היחיד בין המעטפות הר-
שמיות וכאלו לפי דרישת פרטיט —
הוא כתוב מוטבע (חסר צבע) בשולי
המעטפות הרשמיות, בחלקן האחורי:
Sud Amer. de Billetes de Banco B.

Aires C-ia

הטבעה צאת חסורה במעטפות המודפס
סתות לפי הזמןנה פרטיט. בדקתי את
המעטפה של ומצאתה את הכתוב
המוטבע (בקטן ובकשיי מבחינים בו).
מרק הסקטן שברשותי מעטפה רשמי,
אשר לה נוספת ריכשה הדפס
פרטיט, לפי קר לא ניתן להשתמש
במעטפה זאת בפיתוח התצוגה הティמא-
טיות.

. כאשר דבר הדואר מופיע בקטלוגים
כמוניוק באופן رسمي ולא התוספות,
ולא מוזכרת אופיצית הדפס בהזמןנה
פרטיט, יש להניח שהתוספות הן
פרטיטות שנוסףו אחרי ההנפקה. הגליה
מיין שכציוו מס' 4 הונפקה באופן
רשמי, אך ללא הציירים והכתוב שביידה
האחרוי. ההדפסות בצדיה האחרוי נספכו
באופן פרטיט לחלוון ואין להשתמש

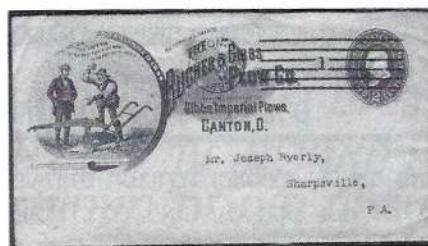
גרמניה, בורניה, ורטמברג, שווז' ואוסט-ריה, יש ארצות בהן לא היה הדבר נושא כלל. כך למשל בקטלוג G & H אין אף לא מקרה אחד הנוגע לארה"ב. לכן, כל דבר הדואר עם פריטיות פרטיות של ארה"ב אינם ראויים, לפי הנחיות FIP, להיכל בתצוגות תחרותיות תימאיות (כליל התצוגה של מרגני התערוכות בארה"ב כן מתיירים זאת). פריטיות "פרטיים" كانوا ניתנים לאות בציורים מס' 10 ו-11.

(נושאים כמו ספורט, מזיקה, קופה, צמר השתמשתי בפרסומת למשך תפוחים).

פריט מסווג דומה הוא דבר הדואר הפרסומי הצרפתי משנת 1887 שבצורך מס' 9. בצד הקדמי צוין שמחירות 5c במקום 15c שבבו המודפס. יש ארצות בהן הדפסת דברי דואר לפי הזמנה פרטית הייתה נפוצה מאוד, בארצות כמו

מניסיון, מעספות דברי דואר עם "חלון" מתחלית המאה ה-20 הן בדרך כלל מודפסות לפי הזמנה פרטית. בקטלוגים של G & H לא נתקلت במעטפות "חלון" עם בול מודפס שהונפקו על ידם באוטם השנים באופן רשמי.

השנה אחר של דברי דואר מודפסים לפי הזמנה פרטית הם ה-Letter Cards הפרטומים. אלו תוכננו על ידי גורם מפרסם והודפסו עם הפרסומות והבול המודפס באישור רשות הדואר (או אפילו על ידי בית הדפוס של הדואר). בדרך כלל נמכרו פריטים אלו במחיר נמוך מהערך המקורי של הבול המודפס, כאשר את הנקיוב מימנו המפרסמים. ה-המעטפה הפרסומית שבצורך מס' 8 היה מבויריה משנת 1907, מסדרת "מיןין" אף מודפס עלי בול 5pf אך דבר הדואר נמכר ב-3pf.

התאחדות בולאי ישראל והעמותה התל-אביבית לבולאות מבקים את מותו של החבר

לדיסלאו (לאצ) רוטמן ז"ל

רוטמן, היה בעבר י"ר העמותה וחבר איש וקרוב של אספניים רבים. הוא היה אספן ומציג מגוון והתמחה בboleaux הקלאסית של רומניה ובתולדות הדואר של עיר הולדותו דזובה. במקביל הוא עסק גם באספנות תימנית הקשורה במקצועות הטכסטיל. לאצ, נודע גם בשל המחקרים שלו על חותמות הדנובה וטיפוסי חותמות קלאסיות של רומניה.

חבריו הרבים מצינים את העבודה כי היה איש אציל וצנוע שתרם רבות מניסיונו גם

כיעוץ בתנדבות לשירות הבולאי.

מוות הוא מכיה קשה לכולנו,

יה זכרו ברוך.

רפי נחום,
י"ר העמותה התל-אביבית לבולאות

עו"ד אליל ובר,
נשיא התאחדות בולאי ישראל

חילופין

חיות בסכנת הכחדה

- ולדייר שנטיקן חבר מועדון הבולאים של אשדוד מחפש בולים בנושא "בעל חיים בסכנת הכחדה". לפנות בטלפון: 054-301840, 08-9471248

קשר עם אספני של בולי ארץ ישראל עד שנת 1947

- חבר אספני צרפת-ישראל, מבקש ליצור קשר עם אספניים וסוחרים ישראלים בנושא בולי ארץ ישראל בין השנים 1917-1947, כולל כיבוש ארץ ישראל על ידי המצריים והירדנים. בצרפתית בלבד.

לפנות:
Salvi Lucien
11, rue Mellarede
30000 Nimes, France

יהודות בולגריה ניצלה למרות האנטישמיות

אריה לין

בזכות שני אישים אמיצים ניצלו יהודי בולגריה מהשמדה • עתה הופיע בול זיכרון לזכרם

של הבולגרים אומנם הצליל את מרבית היהודים שם, אך לא הייתה לו השפעה על ההרג הגדול ביותר בתולדות האנושות.

הסכם הגירוש נעצר

בראשית חודש מרץ 1943, זמן קצר לפני מותו המסתור של המלך בוריס ה-3, (המלך נפטר באופן מסתור, זמן קצר לאחר שסירב בביבו אצל היטלר להזכיר מלחמה על ברית

יהודיים למחנות ההשמדה ברחבי פולין וגרמניה. פעילותם הנועזת שימשה את מופת כי ניתן באמצעות לחץ מתאים למנוע את השמדת היהודים על ידי כוחות האויפל.

הגרמנים לא הצליחו להשמדת יהוד בולגריה, כפי שהצליחו במדינות אחרות דוגמת: פולין, אוקראינה, הונגריה, ומניה ועוד. בכל המדינות האלה, האוכלוסייה המקומית שיתפה פעולה עם הגרמנים שהמשיכה בהשמדת היהודים. היהוד האחד

נדגיש כבר בראש: אין בכתיבת שורות אלה משום הטלת האשמה גורפת על העם הבולגרי, בנוגע האנטישמיות, כפי שבדק בעמים רבים באירופה במהלך המלחמות העולם השנייה. היפוכו של דבר, מרבית האוכלוסייה היהודית ניצלה מהשמדה ניצלה מהשמדה לשגילה הבולגרים לשכניהם לחס האוחד הזה, הרואו לכל שכח בא בעקבות השפעתם של שני אישים על המלך בוריס ה-3 שהביאו להצלחתם של כ-50 אלף יהודים בולגריה. היחס הערכה על פעילותם יצא לאחרונה בול זיכרון מיוחד לזכרם של שני האנשים: דימיטרי פשב, שהיה סגן נשיא הפרלמנט הבולגרי והבישוף סטפאן.

בולגריה מצטרפת לגורמים

פעילותם המבורכת והאמיצה של שני האחים הללו, באה על רקע העובדה כי ב-1.3.1941 ה策טראפה בולגריה למדינות "הציר" שהיו בני בריתה של גרמניה. כבר לחרות, נכנסו צבאות גרמניה לשטחי בולגריה וחודש לאחר מכן מכאן היא נכנסת למלחמה לצד גרמניה. בראש המדינה עמד אז המלך בוריס ה-3.

בסוף אותה שנה, מכירה בולגריה מלחמה על בריטניה וארצות הברית (ברית המועצות הכריזה מלחמה על בולגריה רק ב-5.9.1944).

על רקע המציגות זאת, לא היה זה מדובר במסרים הקלים לצאת להגנת היהודים, כפי שפיעלו שני האחים הללו, שזכה היום לבול זיכרון מיוחד.

דוגמא מלאפת להצלת היהודים

זה הסיפור המלא בתמצית: ביום הטורן פים הדם, לפני כ-60 שנה, התארגנו אזרחי בולגריה למנעת גורשם של כ-50 אלף

המלחמה, בטור בולגריה מבית מסחר לטרור פות בדואר הבולגרי, כשללו חותמת גומי בונוסח "יהודי". בכך זו לא הייתה תופעה שכיחה בבולגריה אך היו גם כאלה...

הכנסייה האורתודוקסית בסופה והוא פנה למילך בקראה להפסיק את החדיפות נגד היהודים. הבישוף איים כי אם לא יפסיקו הרדייפות הוא יורה לפתות את שער הכנסיות ברחבי בולגריה להכנס לשם את היהודים ו"נראה מי יעד להוציאם" אמר.

בעקבות פעילותם האמיצה, פנה המלך אל הגරמנים ותבע להשאיר את היהודים לעובודה במחותה עבדה תחת פיקוח בולגריה. הספר הישראלי, מיכאל בר זוהר, שכתב ספר על "ההצלה היהודית של יהודי בולגריה – מען אגרוף של היטלר" (1998), מצין שהיחדות בולגריה הייתה הקהילה היהודית היחידה בתחום ההשפעה הנאצית, שהצליחה להתרבות בימי המלחמה....

להשלמת התמונה אין להטעים גם מגילוי אנטישמיות אפליו בבולגריה הסובלבנית של הימים ההם. ביד נמצאו מסמר, בקורס חשבונות (ראה עמוד קודם), שנשלח בשלבי

המוסעות וסבירים שנרצח על ידי הגרמנים), נחתם הסכם סודי בין ממשלה בולגריה לבון הנאצים להעברת משלווי יהודים למחות בפולין והגירוש החל, אך נוצר.

דבר ההסכם הסודי נודע בבולגריה ויש אף כליה הזוכים עדין את המחות הנמרצות שפרצו בעקבותיו בכל רחבי המדינה.

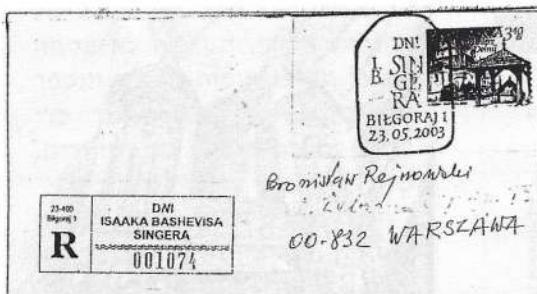
האיש שעצר את היטלר

dimitri pesh, האיש המופיע על הבול החדש, היה סגן ראש הפרלמנט. הוא פעל לשכני 42 נציגים לחותם על התנוגדות לגורש היהודים והגיש את כתב ההתנגדות לפרלמנט ולמלך (טיפוחו של פשב פורסם בשנת 1998, בספר "האיש שעצר את היטלר" שנכתב על ידי העיתונאי האיטלקי גבריאל נסמי).

על הבישוף סטפאן, מספר שהוא ראש

"ימי בשביס-זינגר" בפולין

הסופר היהודי, בעל פרס נובל לספרות, כבר זכה לפרסום בעולם הבולאות, אם כי לא במידה מופחת כמו חתני הפרס היוקרתי האחרים. עד כה, לא הייתה חותמת דואר מיוחדת לזכרו, ורק באחרונה הטענה חותמת מעניינת עם שמו, דואקא, בעיר בה גדל אצל סבו העיריה: בילגורי.

הبولאים, במיוחד אספני יודאיקה, זכו בפרט מעוניין למדוי, משומם שמעט מאוות תווית רישום מופיעות עם שמו של אדם שככונו הופק האירוע וחותמת הדואר. אגב, מעט מאוד דברי דואר רשום נשלהו מהארוע ולקמן הם כבר הפקו לנדרם. בין האורחים בסימפוזיון היה גם בןו של בשביס-זינגר, הסופר והעתונאי ישראל זמיר.

מספריו ובוואדי לא "השtan בגו" ריי.

פגש של חוקרי ספרות

הסיבה להנפקת חותמת דואר דוד השהה של דואר פולין, הייתה המפגש הספרותי שארגנו חוקרי ספרות מפולין ואורה"ב שהתקיים בעירה בילגורי. הסימפוזיון נמשך יומיים תחת השם "ימי בשביס-זינגר".

בעיריה לא נותר זכר לבית משפחת זינגר וגם לא לבתי היהודים שחיו בה ואשר הושמדו במהלך המלחמות העולם השנייה. הסימפוזיון התקיים בבית ספר מקומי, שם גם פעל סניף דואר זמני, וכן לחותמת הייחודית הוכנה עבור האורחים והבולאים תווית רישום מיוחדת עם שמו של הסופר הדגול.

שבביס-זינגר, נולד בעיירה רוזמין בפולין במשפחה ربנית-חסידית. בילדותו עברה המשפחה לורשה והתגוררה בפרבור עני. כדי לאפשר לו לרכוש השכלה כללית, הוא נשלח על ידי הוריו לבית סבו לעיירה בילגורי, שהייתה עיירה נידחת.

דורות לא נשנה בה דבר

שבביס-זינגר, תיאר את העיירה הנידחת במלים הללו "דורות לא נשנה בה דבר" לידה לא עבר כביש והוא הייתה תקועה בתוך עיר ומוסחות בנوت מאות שנים המשיכו להתקיים בה...".

למרות זאת, הוא העיריך מאד את השנים בהן התגורר בעיירה (1917-1921) שבולדיה, כדבריו, לא יכול היה לכתוב כמה

100 שנה לתיאודור אדורנו

בפרנקפורט ואבי היה יהודי גרמני והאם הייתה זמרת בת לケット צופתי מקורסיקה, ממקום איטלקי". מבחינת ההלכה הוא אומנם לא נחשב ליהודי, אך מבחינותם של הבולאים הוא יהודיל כל דבר.

הזהותו של אדורנו. אבל, אם מצאנו את המקורות אצל הסופר תומאס מאן, אפשר לראות גם בו אחד מבני עמו. בפנים תומאס מאן, פתח אדורנו את סגור ליבו ואמר לו, בין הותר: "נולדתי ב-1903

נוצל הבול הישן על גבי מעתפה חדשה מאורית בצלום חיצוני של בית הכנסת לרוג' מלאת 170 שנה להקמתו (1833), על גבי המעתפה נכתב בטיעות... 180 שנה.

רשימת בולי גרמניה, בעלי מוטיבים בנושא היידאיקה, ניתן לצרף השנה גם את תיאודור אדורנו, שהיה מגדולי הפילוסופים במאה ה-20 (1903-1963). את אדורנו, "יאספו" לא רק אספני יודאייה, משומש שהוא היה מוכר גם כמלחין, כסוץ יולוג, כמבקר ספרות וכפוליטיט.

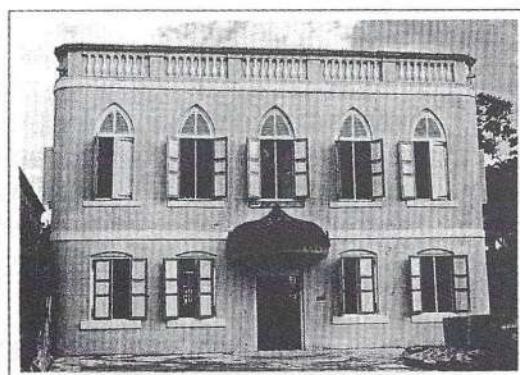
דוואר גרמניה, הקדים ב-11 בספטמבר בלבד מיום דיקון ושתית חותמות של יום ההופעה – בברן ובברלין שבתוכן מופיע שמו של הפילוסוף.

בנו של אב יהודי

היה קושי באיתור מקורות ביוגרפיים על

יובלות לבתי כנסת

פחות שני בתים כנסת, הונצחו לאחרונה בבולאות (ראה גם במדור מכתבים למערכת על בולי בתים ברוסיה).

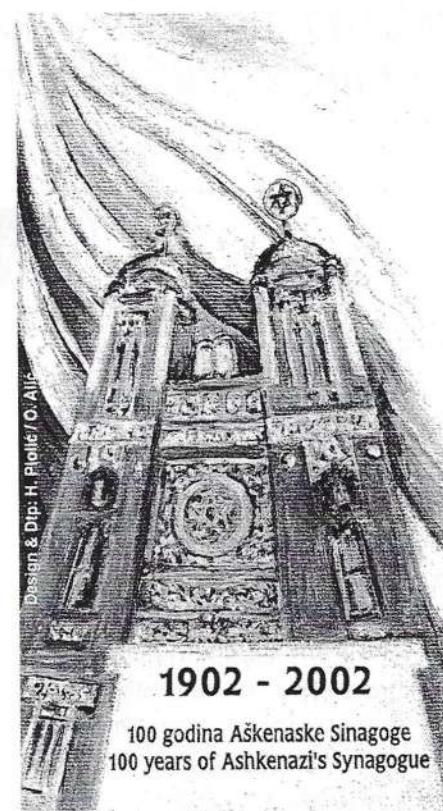

NIDHE YISRAEL SYNAGOGUE, BRIDGETOWN
180TH ANNIVERSARY
Established 1654; Built 1833; Restored 1987

שgal חדש בביבליות

אספני בולים להוטים לאוסף גם פריטים שונים ודברי דוואר, כתוספת לאיסוף הבודים גראדי. גלוויות רשמיות פרט, לבריה"מ לשעבר ורוסיה, אין כמעטBN נמצוא, להוציא

בית הכנסת הראשון הוא "בית הכנסת האשכנזי" בבוסניה והרצגובינה, לשעבר יוגוסלביה, שם הופיע בול מיוחד ומעטפה מאורית לרוג' מלאת 100 שנה לבית הכנסת. בית הכנסת השני, אינו חדש בבולאות, שכן הוא הופיע בעבר באירלנד. אך הפעם

במעמד של שר מטעם ממשלת ישראל והנפקת חותמת אירע שהופיעה גם בארץ.

החווי ואות הקלו

בmdor הנפקות דואר ישראל בבלארוס נקבעו את צמד הבולים האחוריים שהונפקו לאור הוביל של "יד ושם". על הבול ניתן לראות את אות הקלו ליהדות הטלאי הצהוב. הפעם יש גם ציור של דובי זהה כדי להמחיש את מותם של כמיליון ילדים רכים בשואה. ציר הבול, יגאל גבאי, הוא בן לדוד שלא חוווה את השואה, אך הוא קיבל את השראתו מביקור ב"יד ושם" בתערוכה "אין משחקים ילדיםים". בתערוכה זו הוא ראה

ВІЦЕБСК

אריה לינדנאוום:

טרגדיה והיסטוריה – יובל ל"יד ושם"

בימים אלה מלאו יובל שנים להקמת של הרשות לזכרון לשואה ולגבורה "יד ושם". מטרתה של הרשות להנצחה ולקדוש את זכרם של מיליון היהודים שנושמו בשואה הנוראה ביותר בתולדות האנושות.

להנצחת השואה, הופיעו בישראל מספר בולי דואר ומספר רב של חותמות זיכרון. המדינה לא פסקה גם על חסידי אומות העולם ומספר אישים שפלו באומץ ותוך כדי סכנה להצלת חיים של היהודים, כל זאת שחקלים מופיעים גם על גבי בולים.

גם בעולם ניתן למצוא בולאי לשואה, אם כי יש עדין מדינות רבות, בעיקר באסיה ובאפריקה, ששם הנושא הונען.

מי שמשתתרף בתערוכות בולאים מבחין בלא מעט תצוגות בנושאי השואה והרידיך השלישי. יש גם אספניים רבים, לא יהודים, האושפזים את הבולים הללו. מספר של אלה עולה על מספרם של האספנים היהודיים, שבבר היי מהמובילים באספניות הזו.

100 שנים לפרויקטים בקיישניב

השנה מלאו 100 שנים לפרויקטים הנוראים של יהודי אוקראינה שהייתה בעיר קישניב. המשורר הלאומי חיים נחמן ביאליק, כתוב את הפואמה "עיר ההרגונה" על הפרעות הללו. איש שלא ציפה שאכן יתנצלו השליטות על המעשים הנוראים הללו בהם נטבחו יהודים רבים על לא עוזל בכפוף.

אר מסתבר כי שליטות מולדבה הניצחו את הטבוחים על מצביה והנפקה בולאיות ממלכתית של ממשלה מולדבאה, כל זאת

مدنיות אלה שאין חוסכות בכך לשמחת האספניים.

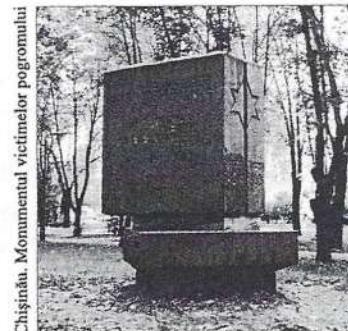
הפריט המעניין ביותר שהגיע אלינו היא גליית دائור רשמי של בילורוסיה, שיש לה קשר מיוחד מיוחד לציר מארק שغال שהיה ליד העיירה וטבסק בבילורוסיה. המדינה זואגה בצייר המפורסם וכבר בעבר הופיעו שם בולים וgilionot זיכרון המוקדשות לשגאל ועתה גם גליית دائור.

בגלויה מודפס בול לצרכים דוארים כמשמעותה השני שתי תמונות מנגף מולדטה של האמן המפורסם.

Expeditor _____

_____

_____

IN MEMORIA VICTIMELOR POGROMULUI DIN CHISINAU, 1903
3. זיכרונות לזכר קרבנות קיישניב
ПАМЯТИ ЖЕРТВ КИШИНЕВСКОГО ПОГРОМА 1903 г.
IN THE MEMORY OF THE CHISINAU 1903 POGROM VICTIMS

Carte poștală

Destinatar _____

_____

_____

מן" הנס פרנק, החליט באמצעות פרטום נרחב שהחל מה-1 בדצמבר 1939 כי הטלוי יוחלף בטרט לבן ומגן דוד עליון. הטרט החדש, ביטל את הטלוי המקורי, אך לא בכל מקום ובלוחות זמניות שונות. ביריך הגמני המורחב (בשיטחים שסתוכו) השתמשו בסרט רק בסוף שנת 1941, והוא חל גם על מומרים.

התאריך המוקדם ביותר לחובת ענידת הסרט עם מגן דוד צהוב, היה ב-8 לאוקטובר 1939, כחודש לאחר כיבוש פולין ותחילתה של המלחמה. בתאריך זה, הוקם הגטו הראשוני בפולין והיהודים נצטו לשאת את אות הקלוון.

מהתקופה הנאצית, הונגה על ידו לראשונה. אכן הנאצים חיברו את היהודים לענד אט הטלוי הצהוב כדי להבליט אותם, אולם הראשונים שהפעילו את קלון היו דזוקא המוסלמים שבארצות שלטונם גזו על היהודים ועל הנוצרים לשאת על בגדייהם סימני היכר מיוחדים.

ההיסטוריה סוברים שנייתן ליחס את הגזירה הח'ז' בשנת 634 לחלק עומר הראשון. והוא היה נפוץ במיוחד בימי ח'רמאנון. רוק שנים ארוכות לאחר מכן, במאה ה-13, הוא הונגה גם במדינות אירופה.

ב-23 בנובמבר 1939, כבר נשאו יהודים את הטלוי המקורי. אבל מפקד ה"גנרג'ובר"

דובי שהיה שיר לילדה מromiseה שהצלחה עם הורה לבסוף לברית המועצות ביום השואה והילדת ניצלה ממוות. לדובי שהזמוד טלי צהוב המופיע על הבול. הבול השני, בסדרה זו, הוקדש לרשימת עובדי הכפייה של יהודי פולין. הבול צור על ידי מאיר אלש ומעתפת היום הריאן עוצבה על ידי זורהה שץ, אמנית צעירה בת 18 בלבד.

ההיסטוריה של אות הקלוון

טעות נפוצה היא כי אות הקלוון היה

קטלוגי DOMFIL

הקטלוגים עם מספרי מיל', סקוט, עיבר ואוניפיקטו מחירים בирו ובדולר. התאחדות בולאי ישראל היא המפיצת הבלעדית בארץ של קטלוגים אלה:

בחנות לקטלוגים יש לפנות
טל. 03-6295547
התשלום בשקלים על-פי השער
הציג ביום התשלום.

ארופפה 2004	- 40.00
מנוגנו 2004	- מהדורה חמישית
בעלי חיים פרהיסטוריים ומאובנים	- מהדורה 25
פרחים	- מהדורה 26
בלגיה 2003	- מהדורה ראשונה
ג'יברלטר 2003	- מהדורה ראשונה
ליקטנשטיין 2003	- מהדורה ראשונה
פרפרים	- מהדורה 25
בעלי חיים מוגנים	- מהדורה 2
משחקי חורף אולימפיים	- מהדורה ראשונה
רכבות	- מהדורה שנייה
כדור-סל	- מהדורה ראשונה
כלבים	- מהדורה ראשונה
דיסני	- מהדורה ראשונה
מכוניות	- מהדורה ראשונה
משחקים אולימפיים, ערים מארחות	- מהדורה ראשונה
צופים ותנאות נוער אחרות	- מהדורה ראשונה
חרטולים	- מהדורה ראשונה
פיטריות	- מהדורה שנייה
שחמט	- מהדורה ראשונה
חיים ימיים	- מהדורה 24

— 21.5.03 חותמת אירוע
מרכז רפואי סורוקה

— 29.4.03 חותמת אירוע
ביקור הנשיא בפולין
לוחמי הגיטאות

חותמות דואר ישראל

— 24.6.03 חותמת יום הופעה
כפר-סבא בת 100,
כפר-סבא

— 25.6.03 חותמת יום הופעה
גדיל ישראל, נס-צינונה

— 19.6.03 חותמת אירוע
יובל לבית יציב,
אר-שבע

— 15.6.03 חותמת אירוע
התאחדות הכדורגל בת 75,
תל-אביב

— 24.6.03 חותמת אירוע
יובל לאוצר השלטון המקומי,
תל-אביב

— 24.6.03 חותמת יום הופעה
ברוכות,
תל-אביב

— 24.6.03 גבעת עדיה בת 100,
גבעת עדיה

— 24.6.03 חותמת יום הופעה
עתלית בת 100,
עתלית

— 9.9.03 חותמת יום הופעה
קרמיקה ארמנית,
ירושלים

— 8.9.03 חותמת אירוע
יום האוריינות
ירושלים

— 9.9.03 חותמת אירוע
יובל למכוון אשלטם
לידיעת הארץ

— 1.7.03 חותמת אירוע
120 שנה לנס-צינונה,
נס-צינונה

— 5.10.03
תערוכת בנגקוק,
תל-אביב

— 5.10.03
יום המורה,
ירושלים

— 9.9.03
50 שנה ל'יד ושם,
ירושלים

— 9.9.03
50 שנים למדינת ישראל,
צפת

חותמות מיוחדות מצרפת

Journées Portes Ouvertes
14 et 15 Juin 2003
Cormeilles la Royal

BRISSAC-QUINCE

DOMONT

METZ

AUDINCOURT

LA BOUILLE

SAINT-DENIS

BRISSAC-QUINCE

DOMONT

BRIVE - LA - CAILLARDE

PERPIGNAN

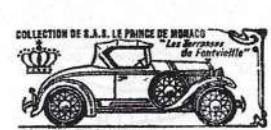
VOUTRES

Du 28/05 au 06/07.

— 20.10.03
יובל לייסוד הלשכה הגזילה,
ירושלים

חותמות מיוחדות מכונך

גilio: החותמת החמוכה

של יריחו המנדטורית 1948 – 1949

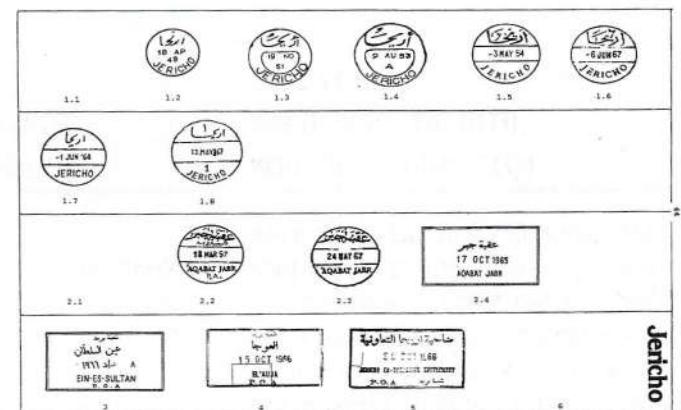
מאט יוסף ואלך וצבי אלכסנדר

עם עזיבת הבריטים את ארץ ישראל ב-1948 פלשה מצרים לארכ מהדרום וירדן מהמזרחה. לבסוף נסוגו המצרים משטחי בית ג'אלח, בית-לחם וחברון, בהנימם לוחדים לתפוס את מקומם. כך כל האזרור הפרק לגדה המערבית של ירדן.

בתקופת המעבר 1948-1949 – מהמנדט הבריטי לשולטן ירדני, הוא בשימוש, במשך תקופה קצרה, החותמות המנדטוריות בדומה לתקופת מנהלת העם במאי 1948 בישראל. לעומת זאת מנהלת העם. חותמות אלו פורטו בקטלוג תולדות הדואר של הגדה המערבית של ירדן 1948-1967. קטלוג זה נשאר לא שלם כיוון שכמה חותמות היו חסרות – חותמות קיימות בתיאוריה אך לא עותק כהוכחה. אנחנו מכירים שימושים של חותמות אלה בבית לחם, ירושלים, רמאללה, טול-כרם, ג'ין וסקם. לא היה לנו מידע על מספר מקומות ובניהם יריחו, لكن היינו מאד מוחטים כאשר אחריו הרבה שנים, נמצא חותמת "האבודה" של יריחו. (ראה דוגמאות).

חותמת עיגול כפול מנדטורית בית לחם

Jericho

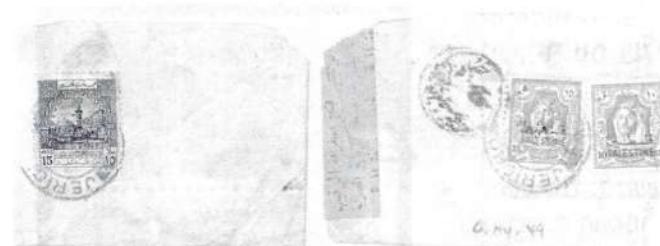
דף הרולוני מתקלטוג עם המקום הפניו לחותמת יריחו 1.1

חותמת מנדטורית שכם עיגול אחד

מעטפה שנשלחה מיריחו ללונדון ב-1949, מבולט בבלוי דוואר ומס' ירדני ללא הדפס רב וחותמים בחותמות יריחו (מאט יוסף צבי אלכסנדר).

הגזרים שהתגלו עבשו עם בולים ירדניים עם הדפס רכב פלשׂתינית והחותמות המנדטוריות מאי 1949 של יריחו. בזיר השני גם חותמת ומידבקת צנזרה. היד שתחכה את הגזיר הזה הרסה מעטפה קירה (מאט יוסף יוסף ואלך).

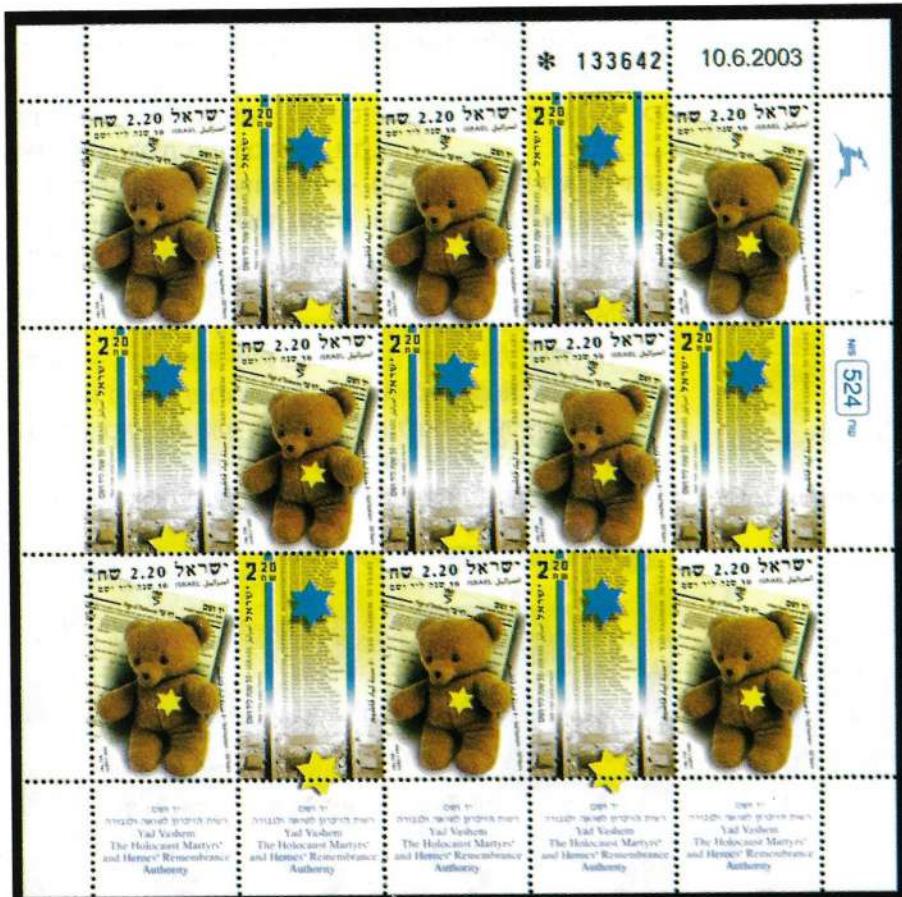
הנפקות דואר ישראל

: 9.9.2003

50 שנה ל"יד ושם"

מדינת ישראל התchinיבה שלא לשכוח את זכר החורבן הנורא בשואה. על פי חוק מיוחד שהתקבל בכנסת בשנת 1953, נסודה רשות הזיכרון לשואה ולגבורה שטרתה להנציח ולקיים את זכרם של ששת המילוניים שנספו בשואה ומורשתם. הסדרה הונפקה לרגל מלאת 50 שנה ל"יד ושם". ראה גם הרחבה במדור יודאיקה.

: 9.9.2003

מועדים התשס"ד – שמן זית

3 בול שמן זית וקונטראס בעיצוב צביקה רוטמן. חזית נמנה על 7 המינים שבhem התברכה ארץ ישראל. חזית הף עם השנים להיוות אחד ממאפיני הנוף של הארץ. מטעי הזיתים נפוצים ביום בעיקר בהרי השומרון והגליל ובעבר הם היו נפוצים בכל הארץ. הבולים הונפקו גם בקונטרס (12 שח).

: 9.12.2003

אישים: אהרן דוד גורדון,
אמיל חביכי, יהושע חנקין

אהרן דוד גורדון: עובד, יוצר ומוחנן. בשנת 1904 עלה ארצها בגיל 48 והציג לקבוצת הפעולים הצעריה בעבודת האדמה. במקביל פרסם מאמרי ובים על החשיבות הטמונה בעבודות האדמה. לאחר 5 שנים הוצטפה אליו משפחתו, בשנותיו האחרונות התגורר בדגניה א' שבה נפטר.

: 9.9.2003

קרמיקה ארמנית בירושלים.
גילויונית עם בולים עגולים

בשנת 1919 החלו אמנים הקרמייקה הארמנית להגיא גם לירושלים ומאז הם ממשיכים בעבודתם האמנויות המוריה הזהכה לתגוריות מהבות בארץ ובעולם. היגיוןיות בעיצוב חביב חורי משובצים לראשונה קישוט בולים עגולים.

שנתה לחקלאות, הרי שגל העלייה השניה הניח את היסוד לרבים מהמוסדות והגופים החברתיים והפוליטיים ורבים מהעלים הטביעו את חותםם בתחום האמנויות, הספרות והתרבות. הבולים בעיצוב יגאל גבאי.

יום הבולאות – ילדים וגלגים:

4 בולים בגילין חריג. תמונה הגילין בשער האחורי. הערך הנקוב 4-4 הבולים 1.30 ש"ח כלボל. מעצבת: תמר מושקוביץ.

מרכז מורשת מנחם בגין:

ראש ממשלת ישראל, מנחם בגין ז"ל זוכה כראש הממשלה הראשון שכורט הסכם שלום עם המדינה הערבית הגדולה מצרים, שהיה כרוך בהחזרת סיני. בגין שימש כראש האופוזיציה עד שנת 1977, ואז נבחר לראש הממשלה. טרם הקמת המדינה עמד בראש הממשלה. מחרת האצל שפעל להגירוש השליטון הבריטי מישראל. הערך הנקוב של הבול 2.20 ש"ח.

פנה לאורה"ב ומיעוטה לארץ ישראל. באוטה עת התגבר הרעיון הלאומי בקרב יהודי רוסיה ורומניה והוקמו אגודות של "חוובבי ציון", שהבולטת בהן הייתה אגודת ביל". העולים הללו הניחו את היסודות ל-6 המושבות הראשונות. על הבול משפחחת לבובי מגדרה ובית הפיקוד בזיכרון יעקב המשמש כiom את מזיאון העלייה הראשונה.

העלייה השנייה – התוטס"ד-התרע"ד (1903-1914) – בוגיוד לעלייה הראשונה

אמיל חבבי (1896-1921): סופר, פובליציסט ומוהיג פוליטי. בשנת תשנ"ב הוא קיבל את פרס ישראל בספרות ובשירה. מתוך דבריו ועתדת הפרס "סגןנו של אמיל חבבי חדשני ומתוחכם. הטעור השכל לפתח צאנר יהודי על ידי מיזוג צורות ודרכי כתיבה עבריות קלסיות (כמו המקאהמה) עם מיטב מסורת הסאטירה האירופית.... יצרתו של אAMIL חבבי התקבלה כחלק מஹספרות העברית של ימינו ובה בעת התקבלה במקורה העברי ובתרגום העברי, כתרומה של ממש לספרות היהודית העכשווית".

יהודים חנקיים (1865-1945): בחיו כינו אותו "גואל הקרכען". בשנת 1892, הוא החל מיוזמתו לרכוש קרכעות עברו קבוצות מתיישבים שביקשו לעסוק בחקלאות. רכישת הקרכעות הייתה אז קשה ומסובכת וחיבבה תחיכום רב. הוא רכש קרכעות רבות, בכל הארץ, עליהם הוקמו מושבות ובות. 3 הבולים בעיצוב רות בקרמן-מלכא.

העלייה הראשונה והעלייה השנייה:

העלייה הראשונה – התטרם"ב-התרס"ד (1902-1903) – בעקבות הפלגונים ביהודי רוסיה, החלה שם הגירה יהודית גדולה שרובה

בולי אוטומט חדשים:
רשوت הדואר רכשה מס' קטן של מכונות למטרות תעויות בולים. המכונות אמרו רווח להיכנס לשירות בקרוב, אך אין עידי תאריך. השירות הבולאי עיצב כבר את התויוויות חדשות – שהן אין מטיפוס "קלוסנדי" רף "אלא סימא" מצרפת. התויוויות במכונה זו, גדולות כמעט בהשוואה לתויוויות של "קלוסנדי", והן בסגנון קלף והדבק.

ש"ת. המרכז ל מורשתו נמצא במבנה עם חנוכת הפרויקט יונפק הבול, בעיצוב רון גולדברג.

9.12.03 – קונטרס בולי "יקינון"

עיצוב: חות ברקמן-מלכא. הבולים בסגנון קלף והדבק.

וביניהם "עם לבבד ישכן". הבולים בעיצוב אד ואילן.

dge im sof: 4 בולים, טרם התקבלו הסקציות

תוכנית יתרת הנפקות לשנת 2003 ולשנת 2004

יוני:

המשחקים באולימפיאדת אתונה 2004 –

3 בולים.

פתחת המשופ החדש בנטב"ג – בול אחד.

ספטמבר:

מועדם – לחם בישראל – 3 בולים.

מוסדות חונוך בארץ ישראל – 3 בולים.

אוקטובר:

יובל לבנק ישראל – בול אחד.

המכון למסורת בן גוריון – בול אחד.

אמנות הציור – בול אחד.

יום הבולאות – חותמות דואר – 3 בולים.

אפריל:

יום הזיכרון – אן הנדרם.

תערוכת בולים "תלאבול 2004" – 5 בולים.

ספטמבר:

50 שנה לאיגוד הכדורגל האירופי UEFA –

בול אחד.

דצמבר:

100 שנה לאיגוד הכדורגל העולמי FIFA –

בול אחד.

דצמבר:

הנפקה משותפת ישראל – איטליה

דצמבר:

(בית הכנסת הגדול בROME) –

בול אחד.

ניסי התאחדות בולאי ישראל, איל ובר השתתף בהתייעצויות רבות – כאשר הנהלת האיגוד העולמי (FIP) והנהלת האיגוד האירופי (FEPA) קיימו ישיבות הקנה לקראת הוועידות הקיימות של האיגודים בוינה ובסינגפור (בשנה הבאה). איגוד הדואר העולמי, ביחד עם האיגוד העולמי לקידום הבולאות (WADP) ארגנו כנס לדיוון בנושא ההנפקות הלא אירופיות המציגות את השוק הבולאי העולמי. מנכ"ל איגוד הדואר העולמי וציג שירות דואר ובים שמעו הצעות שונות למאבק בתופעה.

ניסי התאחדות בהתייעצויות בפורטוגל

בסוף ספטמבר נערכה בפורטוגל התערוכה הלאומית "ליבוראפקס" שלוויתה הפעם במספר רב של אירופים בהם לקחו חלק כל מיומי ובכללות המכארוגנט האירופית והעולמית.

כל החברות באיגוד הבולאות האירופי, וביניהן ישראל, הזמננו להשתתף עם מסגרת תצוגה של הבול הראשון של הבול הריאשן באגף מיוחד בשם "הסאלון הבולאי האירופי".

ע"י יעקב שבתאי (שבמים אלה מציג את אוסףו שלם בעל מודולית עזה גודלה בתערוכה העולמית בתאילנד).

הנפקות פברואר 2004: אלון רמון – שנה למוטו

על שער הביטאון מוצגת הסקיצה של בול אלון רמון – שנה למוטו. הסקיצה אינה סופית וטרם נקבע הערך הנקוב. 5.55 ש"ח מתיחס רק לעיצוב הראשוני.

היסטוריונים סדרה ב':

עמנואל רינגבולם,

יעקב טלמן, יעקב דוד הרצוג:

עמנואל רינגבלבום (1900-1944): נודע כהיסטוריה שלגתו ורשה. פרסם מאמרם על קורות היהודים בגטו תוך הדגשת אספקטים כלכליים וחברתיים ושילב פעילות ציבורית וחברתית. במקביל עסק בארגון פעולות הצלה וסייע בורשותה.

יעקב טלמן (1916-1980): מחשובי ההיסטוריה של פראט ורבה שפעל בישראל לאחר קום המדינה. את לימודיו הוא קיבל באוניברסיטה אוט בירושלים, בפריס ובلونדון. ב-1967 נבחר לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. חבר ספרים ומאמרים רבים על מהות המשפטים החברתיים ועל השפעותיהם של מיתוסים לאומיים.

יעקב דוד הרצוג (1921-1972): מдинאי והיסטוריה. עם קום המדינה שימש בתפקידים מדיניים חשובים כולל מנכ"ל משרד ראש הממשלה. הוא שימש ייעץ מדיני ל-4 וראש ממשלה ונטל חלק בפגישתו חשאית עם המלך חוסיין הירדי. חיבר מספר ספרים

משחקי ילדים על גבי בולים / מאט יורם כהן (דובוש)

איור 3: בול
אירופה
משנת 1989

איור 4:
בולים עם
ערך מסוים
לגיוס תרומות

איור 5: משחקים מותוצרת עצמית

איור 1

בחודש נובמבר האחרון הונפקו בי' ישראל 4 בולי משחקי קי ילדים (1), ובכך הצטרפה ישראל לשורה של מדינות שהחרשו להנפיק בו לים עם משחקי ילדי מסורתיים, החוצים גבולות ומוגדים. לדבר שמדובר הנושא "ילדיות" נראה כי אספינים מבוגרים רבים נסחפו לנושא זה שהוא מרענן את זכי רוננות הילדים שלהם.

כמי שמתמקד בנושא "ילדים על בולים", אני יכול לציין כי קיימים אלפי פריטים בולאים של הנושא "תפס" בכל העולם בעוצמה.

המקורות העיקריים לבולי משחקי ילדים הם:

- בול שנת הילד הבינלאומית, (IYC), 1979 ושנת הנוער (2).

איור 2: שנת הילד 1979

תינוקות משחקים במיטה, על הרצפה או בעגלה. הצעצעים האופניים לגיל זה הם מוביילים, צעצועים רעשיים, בובות וחובנים (6). לאחר מכן מוקם, בגיל שנה ושנתיים מתווספים צעצועים על גלגים, תלמידון קוביות, סביבונים, משחקי הרכבה, פאלזלים, פלסטינה, צבעים, בלונים, משחקי דלי וכף על חוף הים (7). בגיל הגן הולך ומתגאון כל המשחקים של הילדים המשחקיים בגן הילדים בפינות מיוחדות לכך וכן משחקים בחצר הגן על מגשאות, בדנדות, סולמות, סחרוחות, אוטם משחקים כחידושים וכקברזות גם יחד.

בגיל בית הספר הילדים נהנים משורה ארוכה של משחקיםجيد הדמיון הטובה עליהם וקשר המיצאה שלהם (8).

- בול אירופה (CEPT) המאוחדת משנת 1989, כאשר הנושא המרכזיה היה "משחקי ילדים" (3).

- בולים היוצאים למען ילדים, עם תוספת מעל לערך הנקוב (4). בשורה של מדינות, הוגמת הולנד, سورינאם, האיים האנטילים, שויץ, גרמניה, ניו זילנד, הווז ווד מגיסים, בדרך זו, תרומות למען מטרות הקשות לילדים.

- בולים שמצויר על ידי ילדים.
- באים באוקיאנוס השקט, הופיעו מספר פעמים בול צעצועי ילדים, שהילדים עצם בונים להנאתם (5).

איור 8: משחקים בגיל בית ספר גלי"ז מחלק קונטראס בולטים מצפון קוריאה

אין חולק על כך כי המשחקים והצעצועים מפתחים כישורים רבים בקרב הילדיים ובמיוחד. כל התוכנות הנדרשות: זיהות, תחרויות, עקשנות, עירנות, דמיון, פיתוח החושים ועוד מגולמים בעולם קסום

חלוקת גלית ועונתית

עלם הצעיריהם והמשחיקים מוחולק לא רק על פי הגילאים אלא גם בהתאם לשינוי דוגמת עונתיות, משחקי שלוחן (9) ומשחיקים באוויר החצץ (10), כמו "קלאס" (11) ואחרים, משחיקים ידניים ועוד ועוד ככל העולה על רוחם הצעירה והתוטסת. יש אפילו משחיקים שהפכו להיט ביבינלאומי דוגמת "חוליה הופ", "הקוביה ההונגרית" (12), "יו יו" ורבים אחרים. גם משחקי המחשב החדשים (13) הפכו להיטים בעולם, אך בINU לא הגיעו עדין את המשחיקים המATORS

כשפים, שהו נפוצים אż-
ב-500 לפני הספירה לערך. המקור למשחקים הוא פולחני ומעשי
העולם המשחקיים נוצר כבר בשחר ההיסטוריה. במקומות נמצאו
עדויות למשחקים על ציורי הקיר ובקרים עוד מהאלף השלישי לפני
הספריה. המשחקים "נדדו" ליוון באף הראשון לפני הספריה ולהודו

לדוגמא: לפולחני פוריות השתמשו במשחקי כדור. לבואה השתמשו במשחקי קבוצה. ידוע, כי העפיפונים, שמקורם בסין, השתמשו במשחקי קבוצה. וידוע, כי העפיפונים, שמקורם בסין, השתמשו במשחקי כדור. לפולחן (14)

אגב, גם המבוגרים נהנים לא פעם ממשחקים של ימי ילדותם, כדי לנצל נפח הזמן הפנויים והזורה לזכונות הילדות שלהם. לא פעם ניתן לראות מבוגרים ממשחקים במקביל חולותם שומם (15).

יש אוספים המתמקדים בכלל "זהירות בדרכים", שמטרתו לחנק את הילדים ובני הנעור מפני הסכנות האורבות להם בכביש והצורך להקפיד שלא לrox אחר הcadורים המתגלגים לכבישים הסואנים (16). מכאן שיש לבולים הללו גם מסר חינוכי מובהק. ♦

אייר 6:

איור 7: בגיל שנה ושנתיים...

פעולות משחית ספונטנית

עולם המשחקים הוא מלא ביתור ודינמי. לעיתים פעילותם ספונטנית, בלתי מאורגנת, ולעתים משחקים תחרותיים שיש להם כללים וחוקים הופכים עם הזמן למשחק חובק עולם. הספונטניות הראשונית הופכת עם הזמן למשחק ממוסד, כאשר הילדים הם אלה אשר אף, "מציאים" את החוקים של המשחקים.

כל חומר הגלם נוטלים חלק בייצור המשחקים והמציאות. עז, פלסטיק, טכסטיל, מटכחות, פרוות, נייר קרפטון ועוד – כולם שותפים לעולם המציאותים.

איוור 9:
משחקי
קובסא והג'יוו

איור 14: עפיפונים

איור 15: משחקים בכל הגילאים. סדרה בלגית – תמונה מפורסמת של ברוניגל

איור 11: קלנס

איור 12: הקובייה ההונגרית

איור 16: נא לא לזרז לבבש אחרי הcadro המתגלגל

איור 13: משחקים מחשב

דוואר רשמי בתקופת המנדט הבריטי, מנהלט העם ותחילת מדינת ישראל

מאת צבי אלוני

מכتب רשות אקספרס אשר נשלח על-ידי מ"ח התחבורה מות"א לנ廷יה ב-23.5.1948 פטור מטעירף בסיסי (10 מיל) ועריף הרשות (15 מיל) אך לא פטור מדמי אקספרס ולכן מבול ב-40 מיל בלבד דוואר עברי על פי התקנות. חתום מהוחר נתניה 25.5.1948.

דוואר رسمي שנשלח על-ידי מחלקת הדואר והטלגרף:

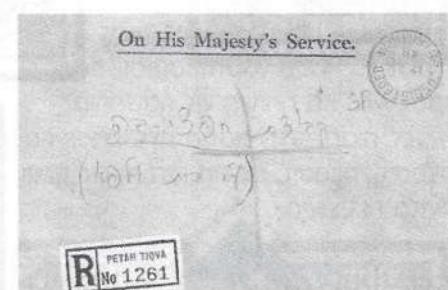
מכتب רשות רשמי שנשלח מנהלת יהודה למשרדי מנהלת העם בת"א לא מביל על פי הכלל שמה' הדואר טלגרף וטלפונים הייתה פטורה לממרי דמי דוואר.

דוואר رسمي, מעצם טبعו, הוא מכתב פטור מדמי דוואר וכן הרבה הרצה אספונים מעתלים מפורטים אלה. מעט מאוד מדברים נכתבו על הנושא. במסגרת העניין הכללי של בתרעיפוי דוואר בשלוי המנדט הבריטי נתקلت בחבילה של מעטפות דוואר رسمي ומעטפות לא מבילות מי ואל מחלוקת ממשל שונות. במאמר זה אנסה לטפל בדיור הרשמי מי ואל מחלוקת ממשל שונות פרט לדואר צבאי ומיחנות מעצר שהם פוטרו מביל אבל תחת תקנות אחרות.

דוואר رسمي שנשלח על-ידי מחלקת הממשלה

chosser midu batteh park ze chiv hishuvot ul chomer kiim shel shlosht ha-takufot bivid - mandat, minhalat ha-um vmedinat yisrael - doar resmi nashlech:

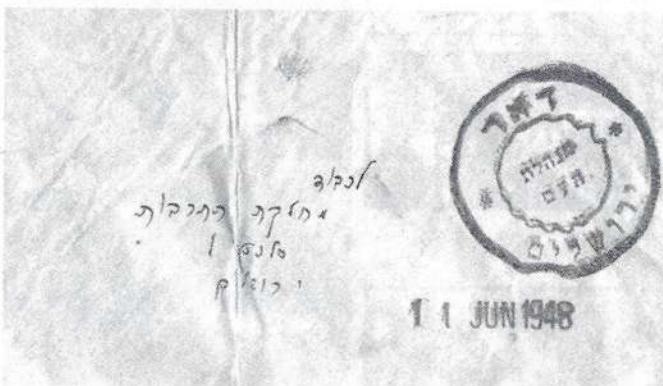
- פטור מטעירף מכתב בסיסי.
- פטור של דמי רישום.
- אי פטור של תעירף אקספרס.

מכتب רשמי רשות שנשלח מפתח-תקווה לקיבוץ חפי-בה ב-17.2.1948. פטור מתשולם עירוף מכתב בסיסי (10 מיל), ומתשולם דמי רישום (15 מיל). נשלח לא מביל בהתאם לתקנות. מהוחר חותמת 17.2.1948 עד 18.2.1948.

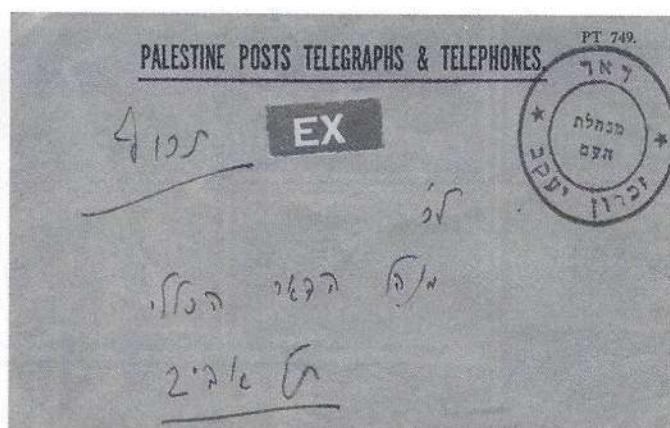
מכtab שנשלח מקומית בחיפה 25.5.1948 למשרד מס הכנסה מבויל ב-10 מייל מנהלת העם, בלבד שכביר אין בתוקף, אך לא נקשר.

מצאו דרך להימנע מתשלים דמי דואר. המכtabים לא נכנסו בעת המסירה אך ורק בגלל שהנמען הוא גוף ממשלי (על המכtab השני יש העשרה של פקידי הדואר בעיפרון אדום "מס הכנסה").

מכtabים למשרד הביריאות

מתוך כתורת "מדיריך משרד הדואר של פלשטיינה" אפריל 1948 "הודעות וכו', ניתן בכל זאת לשלו כ'רשמי' פאלש ממווענים לפיאור המשטרה לפקדים מוחזים של משרד ממשל ולפקידי ביריאות מחזיים, על-ידי מוכתרים ואחרים". מכtab רשמי שנשלח על-ידי ד"ר באיר מזכירין יעקב מה' הביריאות בחיפה פטור מתשלים עפ"י התקנות המתיחסות לדואר ל"פקידי ביריאות מחזיים". זאת היא דוגמא נוספת של מכtab למחולקת ממשל בהתאם לתקנות.

מכtab אקספרס ושמי מזכיר יעקב – סניף דואר מנהלת העם למנהל הדואר הכללי בת"א לא מבויל מאוחר ומיח' הדואר הייתה פטורה למזרי מודמי דואר.

דואר שנשלח אל מחלקות הממשלה

מכtabים לא מבוילים וגם לא קנוסים להן ציטוט ממדריך משרד הדואר פלשטיינה אפריל 1948 "מכtabים או חבילות דואר שמשמעותם למיח' הממשלה הדואר, וכו'" :

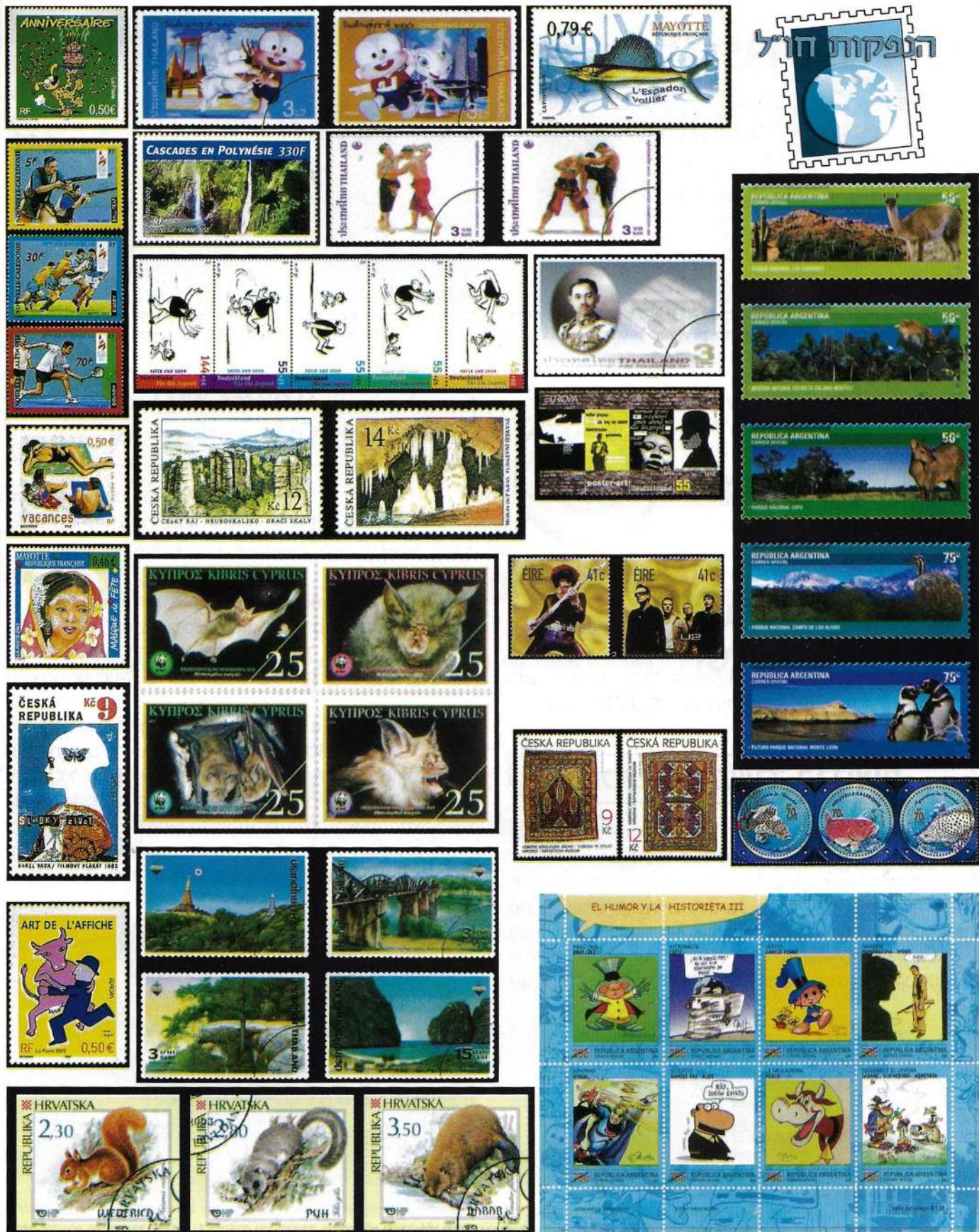
"כלכל מכtabים וחבילות דואר אחירות שמכוועדות למיח' הממשלה הנשלחים לאדם פרטני. כל התקשרות כנ"ל לאחד ממשלים הראשיים או מנהלי סנפי הדואר צריך להיות משולם מראש באותו האופן".

מכtab שנשלח מקומית בירושלים 11.6.1948 למיח' התרבות לא מבויל מוחתם בחותמת "חוצתה" לא ניקנס בעת המסירה.

מקובל לחשוב שמכtabים למשדרי מס הכנסה פטורים מדואר. הסברים ברוח זאת קיבלו מכמה אספניים חברדים. לא הצלחתי למצוא כל העראה או תקינה הנוגעת לפטור שכזה. להפר, במודרין הדואר משרד מס הכנסה לא יצא מתוך התקונה הכללית. לדעתי שלושת המכtabים למללה אשר נשלחו למשדר מס הכנסה נגדו את התקנות והשולחים

מכtab שנשלח מיגור נשר 31.3.1949 למשרד מס הכנסה בחיפה לא מבויל ולא קנוס.

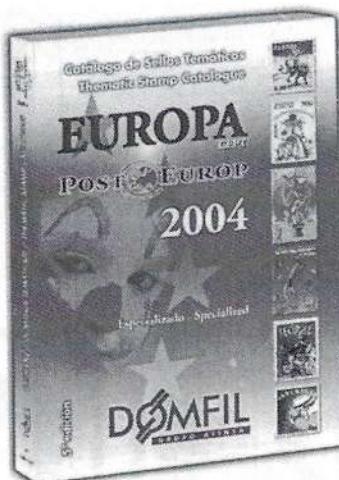
בול חברות מסחריות בפינלנד

הדוור הפיני יצא במא依 השנה בפרויקט "כל איש" לחברות.

פרט לשולדים קבועים עם שם המדינה והעיר הנקוב (תעריף "סוג שירות ראשון") כל שטח הבול שמור לסמל או מוצר הקשור יrect ללקוח. ההזדמנות ניתנות לבני צוואר ווק ואינטרנט, כולל העברת התמונות לדואר להדפסה דיגיטלית. יש כנראה הగבלות של מינימום הזמנה והנחה על כמות גודלות. הבולים מודפסים בגליונות של 20 מדבקות, מנוי השירות הבולאי הפיני יקבלו גירסה עם קופידון (שהפינים מעדיפים לציצים C-AMOR).

שירותות הבולאי הישראלי אינן מרשה הדפסת מוצרים או סמלי פירמות על הגראסאות של גילויו "הבול שלי". זאת לנוכח בשל המגבילות העיסוקיות הנכפות על רשות הדואר, כל עוד היא מונופול. ♦

אותו השבוע. היו כבר בעבר מספר מהזורי "חימום" מוחירים של בולי אירופה — אך הפעם נשברים شيئاם.

תהליך האיחוד המדיני באירופה צובר תנופה ולכן ברור שהנושא באופנה. יחד עם זאת, אין הסבר זה משכנע די ואחד מושעות הבולים הוטיקיים בארץ סייר לנו על שמוות כי אנשי מאפייה, שהחפשים דרך ללבנון הון שחור, עמודים מאחוריו ההתקויות האחרונות. קטלוג Michel דאג במחודרתו החדש לצין מחרי סדרות אלה, בדרך כלל באותיות נטוות. — סימן זהזהה למגמות ספרקולטיביות.

זה עתה הופעה מהדורה 2004 של קטלוג DOMFIL — אירופה 426, CEPT, בערך בבעד מלא, ובו 3106 בולים עם מספרי קטלוג סקט, מילל, איבר, אוניפקס ומספרי דומפיל עצמוני. מוחר הקטלוג בהזמנה ממשר ההתאחדות 40 איט, כולל דמי המשלוח — כמהיר הכרך בספקה.

שוד בולי לוכסנבורג

דוור לוכסנבורג, הודיע כי משאית דואר עם כמות גוזלה של בולים שייצאה מבית הדפוס של הדואר נשדדה.

שלושת הבולים המוצגים לעיל, הונפקו בסוף בחודש מיי, כאשר על כל הכתובות הודפס סמל הדואר בצבעי זרchan, שאים נראים בעין בלתי מזוינת, אלא רק במנורות על סגול. כל מושגלה בול לא זרchan, מתבקש להודיע על כך למשטרת הדכסות והגדולה של לוכסנבורג.

ארגוני חווגת את עצמאות ישראל

חברנו מאגדות ישראל-Argentina דאגו לחותמת ארגנטינה דאגו לחותמת אירע של דואר ארגנטני נה לחוגות 55 שנה לעצמאות ישראל.

Homenaje de CEFAI al
55º Aniversario del Estado de Israel:
1948 - 2003
State of Israel's 55th Anniversary

קטלוג "אירופה CEPT" חדש בא לעונות על עלויות מוחירים חדשות

העיתונות המסחרית הבולאית מלאה לאחר רונה במידעות הצעות קניה של בולי אירופה — איגוד הדואר האירופאי. באחד מעותקי העיתון סאננו האחרון הוא סה"כ 10 עמודי מודעות כאלה בעיתון של

בולה המיעדים והמוזרים של בהוטן

מרבית אספני הבולים בעולם כבר מכירים את הבולים המיעדים של המדינה הקטנה הנמצאת במרומי רכס הרי ההימלאיה בbijod וסוג מרצען • אבל מה שמדהים הוא הסיפור המרתק העומד מאחורי הנפקת הבולים המיעדים שהגיעו אליה דרך איש עסקים אמריקני...

למשפחת המלוכה של בהוטן על ארץה המיעודה והחליט לבקר בה ולעמו מקרוב על המדינה המיעודה זו.

באותם הימים, לא היה זה מעשה של מה בכר. בבהוטן של אותן הימים לא היה שדה תעופה ולא היו דרכיס סלולות להגעה אל המדינה המבודדת הנמצאת על הפסגות המושלגות של ההימלאיה. שלושת החברים נאלצו לטלטל את עצםם על גבי בהמות מסע ואף הליכה ממושכת הרוגל עד הגעתם לבירת המדינה תימפו.

ההיכרות עם בת משפחת המלוכה של בהוטן הועלה למבקרים החדשניים. שלושת החברים זכו לארוח כדי המלך וחביבותם של המאוחרים, עברה כל גבול. מהר מאוד הוא נשבעה בקנסמה של המדינה זו שמנגיגיה ותושביה נחרטו בזיכרון ימים רבים.

יעז כלכלי לממשלה בהוטן

עם שובו לארא"ב, השתלב טוד בעסקי המשפחה המסעיפים, אך לא שכח את המדינה הקטנה שבתה אותו. לאחר נישואיו הוא חזר עם קלתו הצעריה לירוח דבר בשבה. גם הכהה התאהבה במדינת בהוטן ובמהלך השנים, הם המשיכו לבקר בה לעיתים מזומנים.

הקשרים שייצר טוד עם בית המלוכה הילכו והתהדרו, עם השנים. בכל אחד מביקוריו במדינה הוא התקבל תמיד בסבר פנים יפות ובידות רבה על ידי מנהיגיה. עם הזמן הוא גם התבקש ליעץ לממשלה בהוטן בנושאים כלכליים. הוא עשה זאת בחפש לב,

הצבאי באיטליה, במסגרת חיל האויר האמריקני.

טרם חזרתו לארצות הברית והשתלבות בעסקים המשפחתיים, החליט טוד, להקים את זמנו החופשי לטיפולים ולימודים. הוא נרשם ללימודים באוניברסיטת אוקספורד היוקרתית בבריטניה. שם, בין שעות הלימודים והבחינות, הוא זכה להכיר בנסיבות חברתיות סטודנטית צעירה שהיה בת למשפחת המלוכה של בהוטן. סיפוריה על ארצה הרשימו וסיקרנו אותו מאד.

בולים בצורת תקליט עם מוסיקה

עם סיום לימודיו באוקספורד, הוא יצא לטיפול עולמי ממשיך, טרם השתלבותו בעולם העסקיים האמריקניים. יחד עם שניים מחברייו הוא נד בתרמפים במרומי אירופה, המזרח התיכון ומדינות אסיה. בהגיעו להודו נמכר בארט טוד, בסיפוריה המספרנית של בת

מאט: משה רימר

דמות כי אין גבול לכשר הממצאה של מדינת בהוטן בהנפקת בולים חריגים ומוזרים. המדינה הקטנה זו הנמצאת במרומי רכס הרי ההימלאיה, זוכה, בזכות מדיניות חריגה זו, לכבודה ולחתפנותם בקרב אספני הבולים בעולם. כיצד הגיעו המדינה הקטנה זו להחלטה על הנפקת בולים מיוחדים, זו השאלה המסתורנת שהתשובה עליה מופיעה במאמר.

בacons, שכמעט אינה מוכרת בעולם הרחב וספק הרבה כאליהו יודעים בכלל קיומה, מה גם שהיא אינה מגיעה לכותרות התקשורות העולמית, הייתה זו אשר הנפיקה בין השנים 1996-1973, שרות סדרות של בולים חריגים, תלת מימדיים העשויים ממתקת או פלסטיק, בולים בעלי רוח ודים ואפיו בולים המשמשים מוסיקה... מה אם כן הסיפור העומד מאחוריו הנפקת הבולים מוזרים הללו המעורבים התפעלותם בעולם הבולאי. ומה שמדהים יותר מכל בסיפור זהה, כי הבולים הללו הונפקו בעצם של יועץ כלכלי אמריקני ידוע שהታה הבהיר מדינה הקטנה והקסומה זו וזה באך אפיק הכנסות חשוב לאיזון תקציב המדינה.

היכרות עם משפחת המלוכה

הסיפור המוזר זהה החל מיד לאחר מלחמת העולם השנייה. בארט טוד, שהוא אמריקני צער נצר למשפחה תעשיינים אמריקנית בענפי הנפט והפלדה, השתחרר משירותו

המודעתים שנשלחו לחו"ל, העבירו מעבר לאجلול אל בית הדואר היהודי הסמוך ושם הם ביוילו בבבלי הווות.

הצהורה פוליטית של גילוי עצמאות

טוד, הניח את הצעתו להנפקה בולים, בפני ממשלה בהוטן, באמצעות הצעת הכנסות המדינה. מרבית חברי הממשלה גילו ספקנות רבה לגבי החלטת התוכניות. אולם, ההצעה קסמה להם, דווקא... מסיבות פוליטיות. ממשלה בהוטן ראתה בהנפקת בולי דואר, ההצעה פוליטית, של גילוי עצמאות וקביעת עמדת מול תביעותיה הטריטוריאליות של הוהו.

ההצעה הממשלתית אושרה. טוד התבקש ליטול על עצמו את המשימה להדפיס את הבולים ולהפיכם למכירה.

מה גם שבאורט טוד, היה מיליאדר שעמד בראש תשלובת הענק המשפחתית לנפט ולפלדה. בסוף שנות ה-50 היה טוד בעל השפעה רבה על ח"י המשק והכלכלה של ארה"ב וכן עצותו לממשלה בהוטן סייעו להבות בשיקום מערכות הבריאות, התוכנורה והשירותים החברתיים.

כאשר ביקשה ממשלה בהוטן הלוואה של 10 מיליון דולר, מהבנק העולמי להקמת שדה תעופה, התבקש טוד להוכיח את מסמכיו הכספיים ולשם כך חבר במשלחת שהציג את בקשת ההלוואה בפני הנהלת הבנק העולמי. הבנק העולמי דחה את בקשת הלוואה, משום שההוטן הייתה באזום ימים נתונה בסכום עם הוות, והיחסים בין שתי המדינות היו מתחים. הבנק העולמי חשש שמתן הלוואה לבהוטן תתרחש על ידי הוות.

צעוד המכון נגדה וכן דחה את הבקשה.

"האם ניסתה בהוטן להנפיק בולים?"

טוד, המאוכזב מוחית בבקשת הלוואה, עבד את חדר הישיבות של הנהלת הבנק העולמי וכארש יד במעלית הוא הביע את צערו ואכבהתו מהחלה באזונו של פרקייד ממשל אמריקני בכיר, אשר השתתף בפגישה כמשקייף. הפרקייד הבכיר אמר לו באזומו מעמד, כי יש דרכים נוספים בהן יכולת מדינה כמו בהוטן להשיג כספים. "כיצד?" נדרך טוד בסקרנות. והפרקיד האמריקני השיב "האם ניסתה בהוטן להנפיק בולים?", הוא שאל. והמשיך "רובות מהמדינות הקטנות, דוגמת סן מרינו ומונקו, מovenant את תקציבן באמצעות הנפקת בולי דואר ומוכרתם לאספנים. מדובר בהחלט לא תעשה כך?"

בראטור טוד, לא היה מיימי אספן בולים ועולם הבולאות לא היה נהיר לו. אולם כאיש עסקים ממולח הוא ניגש ברצינות לבדוק את הנושא על כל היבטי. הוא גילה כי הפרקיד האמריקני, לא הגדים בעצותיו. ואכן הסתבר לו כי מכירות בולים לאספנים היא בבחינת עסק "המגלל" כספים בהיקף ניכר. וכך כדי לבדוקתו הוא גילה קשיים רבים הקשורים באיכות הרעיון, מה גם שלמהינה לא הייתה מערכת דואר ממשתנית. מספר קטן של דברי דואר היו נשלחים בתוך הממלכה, בהוטן מעולם לא הנפיקה בולים ואת המכתבים

הבולים הראשונים יצאים לדורן

למרובה האכזבה, הבולים החדשים לא עשוו כל התרגשות בקרב ציבור אספן הבולים. האידיאות הייתה מוחלטת. העיתונות הבולאית כמעט ולא גילה עניין בבולים הללו, הפוטוסים היה דל ביותר והיקף המכירות היה נמוך מאוד.

מספר סדרות נוספות שהונפקו במהלך 3 השנים הבאות, זכו לתגובה אידיאלית דומה ולא נצירה כל טולטה בעולם הבולים.

טוד, כאיש עסקים מוצלח, הבין מהר מאד, כי כדי להצליח עליו לשנות כיוון, כדי לעורר את השוק הבולאי.

ראשונה בולים עגולים

בשנת 1966 ציינו בהוטן מלאת 40 שנה לשלטונו של המלך. טוד, ניצל את הזדמנות להנפקת סדרת בולים, מודפסים על ייעוט מתקת מוזחתת, כאשר במרקמו של כל בול מוטבעת דמות המלך. היו אלה הבולים העגולים הראשונים שהונפקו עד אז והבולים זכו לפוטוסים עולמיים.

המוני אספנים ביקשו לרכוש את הבולים הלא שגרתיים וההכנסות הגבוהות שבאו בעקבותכך מהמכירה, הבהיר לו טוד כי הוא עלה על הנטibus הנקון (ציריך 5).

סידורה של בולים משולשים, המציגים את

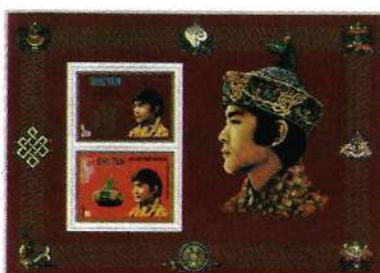
מודפסים על בחל, על משי, תבליטי פלסטיק ובולי פרחים שהופגו בבושים רחבי. גימיק דף גימיק והיקף המכירות של הבולים שהלך וגאה רק שכנהו אותו כי מצא את נוסחת ההצלחה (צירום 8 עד 12).

בולים בצורת... תקליט עם מוסיקה

בשנת 1973, הנפיק טוד, את הגימיק הגדול מכלום. מוחבר בסדרת בולים עגולים, בצורת תקליט שניtan להנין על פטיפון ולהאזין להמנון הלאומי של בהוטן ולשיריו עם מקומיים. סודרה זו, שהייתה גלות הקורתהisia ההצלחה, לבול בהוטן, הייתה גם האחרונה שהונפקה על ידי טוד (צירום 13).

בשנת 1972 נפטר המלך ג'יגמיה דוג'ו ונংশক লক্ষ মুলো উলা যোশোগামা সিংহে ও নচ'ক (צירום 14). המלך החדש הביא עמו לשולטן את היועצים המקוריים לו, וכל יעצץ המלך שנפטר ובכלם טוד, פרשו מתפקידם. אנשי הממשלה החדש לא ראו בעין יפה את הנפקת בולי הגימיק, ומزاد שנת 1973, חזרה בהוטן להנפיק בולים וגולים.

הبولים המוזרים והבלתי שגרתיים של בהוטן נמכרו בהצלחה בקרב האספנים, אך לא זכו "בשם טוב" בעולם הבולאות המקי' צוועית. בתערוכות בולאיות בינלאומיות, לא מציגים את הבולים הללו וחלק מהקטלוגים אף מחרים אותם, בטענה כי מדובר בהנפקות ספקולטיביות, אשר לא נעשו לשימוש "אמיתי" בדואר. יחד עם זאת, ראי' לציין, כי מדיניות הנחשבות "מכובדות", אינן מושג את הבולים הללו וחלק מהקטלוגים איש העסקים האמריקני ש"שבר" את הצורה המסורתית של הבולים.

איש השLEG האגדי מהרי ההימלאיה, אשר הונפקה באותה שנה, זכתה אף הוא להצלחה רבה (צירום 6).

בשנת 1967, הנפיק טוד, את הסדרה שהעלתה את בהוטן על מפת אספני הבולים העולמיות. מדובר בסדרת בולי חל/shadowpost בטכניקה מיוחדת אשר צירה תמונה תלת ממדית. טוד ערך ניסויים רבים עד לקבלת התוצאה הרצויה והבולים המיוחדים, שהודפסו_so ביפן, נמכרו לאספנים מלהבים במאות אלפי עותקים (צירום 7).

הגימיק הגדל מכולם

ההצלחה דרבנה והנעה את טוד להמשיך ולהמציא חידושים נוספים בכל שנה. בולי פלסטיק, המכדים מרקם של צירום שמן

הקטלוג הורוד כולל רק את הסדרות המוצעות למכירה ע"י האתר, בעוד שתקטלוג היורק כולל את הרשימות המלאות. מושך המשמש פשוט מאד: בוחרים ישתת, לאחר מכון מדינה, ולאחר מכן שנת הוצאה. לאחר בחירת שנת הוצאה מוצגת רשימה של כל הוצאות באותה שנה מלאה בתמונות צבעוניות (באיכות גבוהה) של כל הבולים בכל סידרה. המחיר המצוין הוא ורק לסדרות שלמות, לא חתומות כמחיר מכירה של החנות או כמחור קניה מוצע.

קטלוג משנה 2001

www.stampcafe.com

אתר זה השיר לחברת Stanley Gibbons כולל קטלוג של כל בולי העולם משנת 2001 ואילך. אין נתונים על כל המדינות – כנראה מחוسر במידע אמוי. רמת תמונות הבולים באתר זה גבוהה יחסית, והמידע מתעדכן לעיתים קרובות.

קטלוגים לבולי מדינה מסוימת (רשימה חלקית)

<http://www.israelphilately.org.il/>

הקטלוג לבולי ישראל באתר התאחדות בולי ישראל – המופיע וחותם מסוגו.

<http://www.iatp.am/stamps>

קטלוג מלא של בולי ארמניה המודרניים (מ-1992)

<http://www.auspost.com.au/stamps/>

קטלוג בולי אוסטרליה

<http://www.postaustria.at/english/content/philatelie/philatelie.html>

קטלוג מלא של כל בולי אוסטריה משנת 1947 עם חומר רקע מעניין, באתר השירות הבולאי האוסטרי

<http://www.belpost.by/stamps/>

קטלוג رسمي של בולי בלארוס

<http://www.ptt.ba/posta/filatelija.htm>

<http://www.hpt-mostar.ba/posta/>

<http://www.filatelija.rs.ba/>

בבוסניה-הרצגובינה פועלים במקביל שירותי דואר מוסלמי, קרואטי וסרבי. לכל אחד מהם אתר משלו הכל כולל קטלוג בולים מלא

<http://www.correios.com.br/>

קטלוג בולים משנת 1997 באתר דואר ברזיל

http://www.archives.ca/02/02011703_e.html

תמונות של כל בולי קנדה באתר הארכיון הלאומי

<http://www.posta.hr/marke1/index.html>

בולי קרואטיה משנת 1991

http://archiv.radio.cz/postfila/index_e.html

בולי צ'כיה משנת 1993. תמונות באיכות גבוהה

בעבר צפו כי התפתחות התקשורת הבין אישית האלקטרונית תביא למכה קשה לבולאות הרי ביום נראה כי יש שני צדדים למطبع. בעוד שakan השימוש בבולים כאמצעי תשלום לדואר הולך ומצטמצם הרי שהtapתפותות רשות האינטרנט תורמת להתפתחות הבולאות בתחוםים שונים ומגוונים.

יש שפע אדריכלים רבים בכל תחום החל באתרים מסחריים, דרך אתרים רשמיים של רשותות בולאיות ועד לאתראים אישיים של אספנים.

במדור זה ננסה לתת בכל פעם מבט על תחום אחר של אתרי בולאות. כמובן שטבעה של רשות האינטרנט הוא דינמי מאוד. תוכנם של אתרים משתנה כל הזמן ורמת עדכונם אינה אחידה. בנוסף אתרים נפתחים ונסגרים כל הזמן. כך שכדי תמיד לגלוש ולהתעדכן, גם חלק מהאתרים הרשומים כאן יכולים להתגלו כליא פעילים.

קטלוגים ברשות

הגirosה היחידה של קטלוג בין לאומי מוכר ברשות האינטרנט היא גirosה חלקית ללא תמונות של קטלוג Stanley Gibbons האנגלי הנמצא בכתובת www.allworldstamps.com.

יש כיסוי של כמעט כל מדינות העולם עד לשנת 1960. הוצאות חדשות יותר וזרешומות רק לגבי מדינות מסוימות – בעיקר מאירופה ומחבר העמים הבריטי. האתר זה בא כהשלה לקטלוג המודפס והוא שימושי למי שרצה להתעדכן במחייו הקטלוג, או לknoot ישירות מחברת Stanley Gibbons (במחקרים יקרים).

מעבר לכך, טרם הعلاה הוצאה לאו של קטלוג בין לאומי תכנים ברשות האינטרנט, גם לא בתשלום. זאת לעומת שלטספר קטלוגים ו-CD-ROM. גרסאות אלקטרוניות מלאות או חלקיות למכירה ב-CD-ROM. כאן נסקורו את האפשרויות האפשרות ברשות.

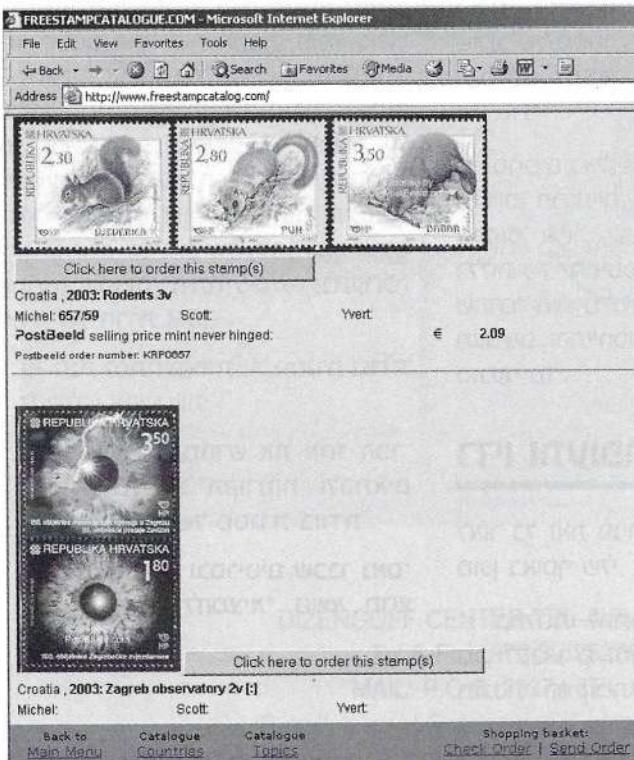
קטלוגים לכל העולם:

www.freestampcatalog.com

זה קטלוג הבולים המקורי ביחס לברשות ולבטוח היומיוני שבכלום. האתר קיים בחסות חנות בולים גדולה בהולנד. האתר בתהליך עבודה ומפורסם כי עד שנת 2007 יקיים את כל בולי העולם משנת 1920. ביום (אוגוסט 2003) יש כיסוי מלא של כל מדינת אירופה, וש-כיסוי מקיף להרבה מדינות אסיה. באתר רשומים גם הוצאות החדשנות משנת 2001 של כל מדינות העולם להוציא מספר מדינות בעלות מדינות הוצאה "לא רצינית".

דף הכניסה של האתר יש הפניה לשני קטלוגים הורוד והירוק.

אוסף ישראלי שלם באינטרנט
זהר נוי, טרכ להעמיד לעני כל אספני בול הקולנוע בארץ ובעולם
ולכל חובב בול וקולנוע את האוסף שלו "הסרט מתחילה — אתם
מוזמנים להיכנס".
הగרסה המוצגת באינטרנט היא זו אשר זכתה במדליה מוזחתת
גדולה בתערוכת הבולים העולמית בקוריאה בשנה הקודמת. המבוא
לאוסף מופיע גם בעברית, וגם 80 הדפים כתובים באנגלית. ניתן
לודפס בקלות את כל הדפים. שם האתר:
WWW.CINEMASTAMPS.COM

- <http://www.pofis.sk/>
סלובקיה
- <http://www.posta.si/>
סלובניה
- <http://www.correos.es>
ספרד משנת 1950
- <http://www.e-stamps.poste.tn>
קטלוג מקיף של כל בול טוניסיה משנת 1888
- <http://www.stamp.kiev.ua/>
אוקראינה משנת 1992
- <http://www.correosecuador.com/>
באטר דאר אקוודור יש "מודיאון בולאי" עם תמונות כל בולי אקוודור
- <http://members.xoom.com/tehhlam>
קטלוג מלא של בולי מלזיה ביוזמת אספן מקומי
- <http://www.stamps.fo/>
קטלוג מעולה של בולי איי פארו
- <http://www.russian-stamps.narod.ru/>
בולי רוסיה (מ-1992) באתר פרטי
- <http://www.marka-art.ru/>
בולי רוסיה באתר رسمي
- <http://www.tahitiphilatelie.com/>
בולי פולינזיה הצרפתית משנת 1996 ואילך
- <http://www.geocities.com/georgianstamps/>
קטלוג לבול גאורזיה באתר الرسمي של שירות הדואר
- <http://www.kazpost.kz/stamps.htm>
קזחסטן (ברוסית בלבד)
- <http://www.stamp.elcat.kg/>
קטלוג של כל בול קירגיזstan הרשמיים. (יש גם הרבה הוצאות
פיקטיביות של "בולים" קירגיזים)
- <http://www.riga.post.lv/>
קטלוג מלא של בoli לטביה הכלול גם את התקופה שבין מלחמות
העולם
- <http://www.post.lt/en/>
כל בoli ליטא משנת 1991
- <http://www.mp.com.mk/>
מקדוניה
- <http://www.baridalmaghrib.net.ma/eng/philat.htm>
מרוקו מ-1956 בצרפתית
- <http://www.nampost.com.na/>
נמיביה
- <http://www.correos.com.ni/>
ニカラagua מ-1981
- <http://www.paraguaygobierno.gov.py/filateliaparaguay.html>
באטר של דאר פרגווי ניתן להוריד מסך של קטלוג הבולים שייצאו
מאז 1989
- <http://www.poczta-polska.pl/znaczki/znaczki.htm>
פולין משנת 1990

*דר' גיאנקרלו מורהי, יוזר הוועדה הティימאטית של FIP תצוגה תימאטית בת מסגרת בודדת

Flash מס' 84, אביב)

היה הצורך לענות על הדרישה "מידת הטיפול תהיה מלאה ככל האפשר".

בהתיבט זה החלטי לתחילת עם מבוא שסבירו את יתרונות הרדיו כאשר המטוס הראשון טס ב-1905 והדבר דרש יותר מעמוד אחד. לאורך חוט השן היה על כולל מידע, ופרטים מתאימים, אשר בתצוגה של מספר מסגרות היו מופיעים בפרקם אחרים. בסה"כ היבט זה דרש כשלושה עמודים מトוך ה-16.

נושא מוגדר

הדרישה השנייה שמשמעותה לעמוד בה כמיצב יכולתי הייתה "על התצוגה לתפוס את תשומת לב המבקרים מהרדיו הראשון ועד הדף האחרון וعليה הן להעביר מידע והן להיות חינוכית".

על מנת לתפוס תשומת לב בחורתי עמוד שהיה דומה למגין, עם כתורות פרקיים ב"גוף דפוס" ובאותיות גדולות. יתר כל כך, מסגרתי מספר עובדות בעלות עניין מיוחד על מנת לבדוק אותן, ועל ידי כך גם להציג אותן.

דרישה שקשורה לדרישה הקודמת היא "נושא מוגדר היטב ושינוו על יעקב אחריו בקלות". הדף הראשון מכיל גם את התכנית: שמונת הפרקים מוצגים בתוך טבלה, כמו תוכן העניינים של מגzin. כל מסגרת דף כולל כתורת, כולל באוטו גוף (כגון "אלחות? לא, תודה!") ש策יר להפוך את התוכן ליותר אטרקטיבי. הכתורות, כתורת המשנה והתיירורים מוצגים באופן מובנה ומטרתם להאריך את העבודה המורכבות את הסיפור ומסבבי רוחת את הפרטים המצדיקים הנטשו של כל פריט. במספר מקרים לא ניתן להימנע מתייאורים ארוכים כיוון שהפרטים אינם מובנים מALLEם.

- לעשות שימוש בכל העבודה הקיימת על מנת להראות את היבטים התימאים אטיים המשמעתיים ביותר והחומר הטוב ביותר

תהליך "עיכול" ממושך

פסלתי מיד את האפשרות השלישית לאחר והערכתי שהוא תדרוש יותר מדי זמן.¹⁶ לעומת זאת שיתארו את ההיסטוריה של הרדיו עמדוים כל הפרטים העיקריים העיקריים שלא וכן להציג את כל היבטים החשובים ביותר יקח זמן רב כיון שהוא מושך.

כיוון שצייתי להציג בגרנדה בתחילת אפריל, החלטי שלא לפתח רעיון חדש, כגון "הקשר של גוליאמו מרקון עם הארץ הולדתנו, איטליה". פיתוח כה היה דורש שילוב של מספר פריטים ייחודיים שאין מקום להזכירם לתצוגה כללית על "ההיסטוריה של הרדיו".

פריטים כאלה היו שופכים אור על היבטים אישיים, חברתיים, פוליטיים ועסקיים של ח"י מרקוני אשר, שוב, מקום אינו בaczogati על כללית של "ההיסטוריה של הרדיו". אין ספק שהדבר היה מליבר ומקורי, עשוי בפרטם מעניינים והתייחסות חדשה, אך הדבר היה טוביuni מידי.

רדיו ותעופה

לאור כל זאת פניתי לפתח פרק שכבר היה מוכן באוסף שלו, קרי "רדיו ותעופה".

החלטי להתחיל בניתוח הנושא ולאחר מכן לקבוע קו זמן שאפשר مليוי 16 דפים. תוכנית המקורית הייתה לסתום את השנים 1909-1937, אך נאלצתי לסייע את התצוגה ב-1930. הסיבה העיקרית לצמצום התקופה

בינואר האחרון שאל אותו נשיא FIP קי (Koh) "האם אפשר לישם מסגרת בודדת בתימאטיקה"? על מנת לעודד אספנים תימאטיים חדשים, האם ניתן לאפשר להם להתחיל באגף של מסגרת בודדת?

על סמך הניסיון שכבר צברנו נתתי מייד תשובה חיובית, ויחד עם הועד הפועל של קבוצת התימאטיקה, תרמותי על מנת לקבוע כללי תצוגה מתאימים.

אבל לפניה זו של הנשיא קי היה גם היבט AISI מכך והוא גור אוותי לפיתוח של "רדיו ותעופה – שנות הזהב" שהזמנת להציג את התרבות הלאומית הספרדית בגרанדה זכתה לתוצאות נלהבות.

"ההיסטוריה של הרדיו"

ב-40 השנים האחרונות אספתי חומר בלבד על "ההיסטוריה של הרדיו" (ובמכלול תוכניות אוסף מפורטת) ועל "אנרגיה גרעינית" וכן מספר פרקים של צזוגתי על "היבטים של בולאות תימאטית" שמרתם להדגים את העיקרון של פיתוח תימאטאי. למען האמת, מסיבות של חוסר זמן הפעם האחרונה שהציגתי הייתה ב-1970 בתערוכה פנימית של חברת IBM.

על מנת לפתח תצוגה של מסגרת בודדת הוא לי שלוש אפשרויות:

- לחשוב ולבנות מחדש את אחד הפרקים מהתקנות הקודמות ולהתאים אותה לתצוגה של מסגרת בודדת
- להשתמש במידע ובפרטים שכבר נאספו על מנת "להציג" נושא חדש באותו תחום

* תרגם (עם השמות קלות): מנחם לדוח.

ברמת המדינה תצוגות אלו צריכות להיות פתוחות לכמה שיטות מציגים, כל אלו שיכולים למלא מסגרת... וכן, הגדרות של היקף התצוגה אין צורך להגביל מושית את השתתפות רק לאספנים מתקדמים וב毫无疑יד. בהיבט זה אני (מורול) חושב שצריך לאפשר גם השתתפות של נושא "רחוב" (כגון "חיצופורים של") המהווה את האיסוף הראשמי של אספן מתחיל. אם נטען שהמציגים ימכו את התצוגות שלהם לנושא צר ומעמיק צפוף בחובו את הסיכון שלעולם לא נראה תצוגות של אספנים מתחילה ריבים. מוקן שהשתתפות כזו עשויה להתפתח או ללווע כבר ברמה הארץית, אבל תמיד יש רוח בעובדה שהזוי אוכלוסייה חדשה שאחרת לא הייתה מגיעה לכל השתתפות. ♦

סיבה נאלצתי לעתים לעשות 'חולנות' על חוותנות מדיה.

יש להעיר כי מאחר והתצוגה הוכנה בעודת מחשב, נדרשת שליטה מלאה במעבד התמלילים בשימוש.

לסיכום:

ניסיוני הראה שלא ורק שכינת לבנות תצוגה מעולה (37 נקודות מטור 40) אלא גם החשיבות שבגשה לתצוגה של מסגרת בוודת לצורך לימוד ונסיין. כמו שבחורות גדולות ובתי ספר בונים מערכות מוקטנות לצורך לימוד והדרכה, כך גם התצוגות הקטנות הן בית ספר טוב מאוד לorisת קישורם תימאטיים.

הערה זו מעלה נקודה חשובה ביותר. בתערוכות בינלאומיות האגף של תצוגות של מסגרת בוודת יכולת הצוגות שעברו את מבחן התערוכות הלאומיות.

בחירות החומר הייתה תחליך מייגע... כיוון שנאלצתי לוותר על הרבה מאד פריטים. היה עלי להצמד לדרישת "כל פריט בולאי..." הכרחי עבור הפיתוח".

למעשה יש צורך להימנע מכפילויות ופריטים שרק מארים את הנושא אך אינם מוסיפים שום פרט חדש. במספר מקרים נאלצתי להעזיף בולים על פני מעטפות עם חוותנות (מעטפות טטס) רק על מנת להחוות כמה סנטימטרים מרובעים! מאותה

להימנע מכפילות

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd. – MAIL AUCTION

ציירים בלנדיים לאביזרים ואלבומים
Exclusive Agency in Israel of LINDNER
MEMBER OF – I.S.D.A. –
I.F.S.D.A. –

חומר בולאי מגון: ארץ ישראל, מנדרט,
מנחת העם, מדינת ישראל, אוטוגרפים
חו"ל: אירופה, אסיה, אוספים,
סדרות בזדדות מכל התקופות
גומוסטיקה: מטבעות, שטרות מנדרט וישראל

המכירה הבאה – ינואר 2004

DIZENGOFF CENTER TEL-AVIV, ISRAEL 61231

טלפון: 972-3-5282790, Tel 972-3-5250119

MAIL: P.O.B. 23274 TEL-AVIV

E-mail: romano@stampcircuit.com <http://www.romano.stampcircuit.com>

• דעה אישית: עיצוב בולי ישראלי

מרשימות דין, דוגמת הסדרות המונוכרוי מטיות של "שמורות טבע" ו"נפי הארץ" משנות ה-60, שהו יכולות להיות כה יפות לו היו בצבא.

גם סידורת המיניאטורה הנוכחית של מבנים ואתרים היסטוריים, היא כה יפה, עד מודע הפומט המיקורסקופי?.

הראוי היה לתת להן ביטוי על גבי בולים טרם הצגת דמיות זרות ומרוחקות.

מדובר אם כן נבחרו מוצארט, באך, סרונטס, בל ואדיסון, אנדרסון, זיל ווּן, סנט אכזופרי, שכל אחד מהם הוא דמות בקנה מידה בינלאומי, אך נטול כל זיקה ליהדות או לציונות, וכך צדם משתלבם במורשת שלנו? על כך אין לי תשובה.

הרוי ידוע כבר, כי הבולים הינם שגריריהם של המדינה ומשקפים את דמותה ומורשתה העשויה. יש רבים בעולם המכירים את ישראל אף ורק באמצעות בוליה ולכן ולכך יש לחזק מגמה זו.

לא זיקה ליהדות

קשה לי להבין איך רושם מתקבל אדם בח"ל, כאשר הוא מקבל מכתב מישראל עליו מוטבע בול עם דמות ערבית דוגמת המלך חוסיין של ירדן, או המלך חסן ממרוקו, או דמות נוצרית בסדרה כנסיות.

למה לנדו למרוחקים

בשנת 1991, הופיע בישראל בול שעליו מתנוססת דמותו של המלחין הגרמני ולפנג אמדאוס מוצארט. אין אני מטילה ספק בגדולתו של המוסיקאי היהודי. אולם, נשאלת השאלה האם אין לנו מספיק דמיות מפורסמות "זוכרים בית" – יהודים או ישראלים שאנו "זוכרים" לדמויות זרות אף שכן יהודיות. ההיסטוריה היהודית והישראלית משופעת בדמויות ענק בינהו אמות שמן

תחום נוסף אותו אני מבקשת להציג הוא העיצוב הלקוי של בולים. במקרים רבים ובמים התמנחות על הבולים אין

עיצוב חזותי לך!

מאת נעמי קפלר

באחרונה הופיעו סדרת בולים בנושאי "טיסת האחים רייט 1903". הסדרה מציגה את ההיסטוריה של האחים האמריקאים, שהיו הראשונים להגשים חלום התעופה. הבולים הללו מרשימים אף יותר מהבולים האמריקניים שהופיעו בשנת 1978.

**המערכת מוכנה
להעמיד במה להבעת
דעה אישית על עיצוב
בולי ישראל.**

במשך שנות הפעילות של השירות הבוילאי הוא הפיק סדרות בולים יפות ולן יש לנצל את היכולות הללו להפקת בולים בעלי תוכן יותר רלוונטי המיציג את העם והמדינה. ♦

ולנו יש פלאפל

ולא רק זאת. האם מלבד כדורי פלאפל וגפלטע פיש או טלפון סלולרי, המופיע בקביעים, אין יותר תיאורים המסוגלים לתאר את מהות חיינו ועמננו? האם זו דמותנו?

יש לנו מזל. המדינה משופעת בנזקים ובẤתרים היסטוריים וגיאוגרפיים רבים ומגוון נימ שכל אחד מהם יכול לתפוס מקום של כבוד על בולים וכמוון שאנו גם עושים בזמנים ובפרחים רבים היכולים לה頓וטס על בולים.

גם בתחום הדמיות אם עשרים ועוד רק בתחום המדע והרפואה (אולי אני קשור רה), ניתן לאטר מוגון ענק של אישים דגולים, זוכי פרס נובל יהודים (שהופיעו כבר על בולים בח"ל) דוגמאות: לנדשטיינר — שגילה את האנקיות הדם, וקסמן — שגילה את האנקיוטיקה סטרופטומיצין, סאלק וסיבאן, שגלו את החיסונים לפוליו, צ'ין — על הפקת הפנצילון — ורבים נוספים.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מודיר בכתב
(Mail Auction)

МОוקדמים, מנדרט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, צו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרדים
קטלוג מאוירן זינים

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

מלכת אנגליה "MRIHA" צרות

"ארט ופאלוק" – חברת מלונדון העוסקת בהפקת כרזות אומנותיות בחרה בבול הידוע של המלכה אליזבת השנייה (בול מטיפוסchin) כדי למחות נגד המלחמה בעירק. הכרזה מראה את המלכה חובשת מסיכת ג'ז ובכרצה נכתב: "עשן שחור, חותם של הרס המוני" (באנגלית המילים "בול" ו"חותמת" – זהים). הדואר הבריטי כלל לא שועשע מהבדיחה ואיים בתביעה משפטית אם לא תופסק מיידית מכירת הכרזה. אכן ההפצה הופסקה אך כמובן לא לפני שהעתונות הכלילתיות והבולאיות כבר הראו אותה. ♦

היקף הנפקות העולמיות בירידה?

להלן שמות התוצאות של עוד כמה מדינות יותר ("ריצניות":

מדינה	בולים גלויות	סה"כ סח"כ ערך (באיירן)
יפן	284	286
ארא"ב	154	155
אוסטרליה (כולל שטחים)	154	77
דרום אפריקה	116	144
סין	102	109
ניו זילנד	90	107
בריטניה	103	106
צרפת	98	101
פורטוגל (כל אזורים ומדירות)	86	98
הולנד	86	92
ספרד	80	87
ישראל	83	86
בלגיה	79	83
גומניה	76	80
אוז"ם (סוגי מטבע)	76	79
חוון	78	78
חסינה	68	75
ישראל	60	63
קנדה	28	34
איטליה	51	54
שווייניה	51	52
מצרים	46	50
לוסטנבווג	35	37
פינלנד	29	32
דנמרק	28	30
אוסטריה	28	28
לטבנישטיין	28	28
יון	21	23
ישראל	17	17

בירוחן של הקטלוג "מייל" מתפרסמת הסטטיסטיקה השנתית של הנפקות הבוליות העולמיות לשנת 2001.

ב-10 השנים האחרונות גדל היקף כל הזמן, כאשר בשנת 1992 הסתכמו הבולים איגילניות היצ iron ב-10,505 ואילו בשנת 2000 ב-17,544. למרבה הפפתעה ב-2001 נרשם ירידה של כ-20 אחוז (!) והיקף הכלול – תוצר 242 ישויות מנפיקות בולים – היה רק 13,879. השאלה היא האם מדובר במגמה או שזה מצב מקרי וחד פגמי?

חמש המדינות המובילות את רישימת ההגדשות:

מדינה	בולים	גלויות	סה"כ ערך נקיון בשקלין
1. גונדה והגרדיינט	680	100	3,076
2. לבירה	571	66	2,208
3. גמבה	481	58	1,780
4. סנט וינסנט וגרינדרן	386	49	1,464
5. סיירה-לאונה	350	64	2,056

אכן, מדינות אלה הנפיקו בין-20 עד 30 אחוז פחות בולים לעומת שנת 2000. גם בקשר המידינות הרציניות הייתה בדרך כלל ירידת, כמו למשל יפן עם 20 אחוז פחות לעומת 2000. בסך הכל 34 ישויות מתוך 242 הנפיקו 100 בולים ויותר.

שני אגפים חדשים בתערוכות העולמיות

איגוד הבולאות העולמי, יפרעם בקרוב את כללי השימוש של האגף החדש בתערוכות העולמיות – אגף המציגות הבודדות, אגף שבו תולים תקווות ורבות להחותם "דם חדש" לתחרות הבולאיות.

לפי הבנתנו, המטרה היא להביא מציגים חדשים ליריה, כאשר נשאי התצוגה שיבחרו מותאים – מבחינת רוחב הירעה הטבע שליהם – במסגרת בודדת. נראה שגם המציגים באגף החדש יהיו לרוב מציגים מנוסים אשר יבחרו את הפריטים הכימיים מຕוך אוסףיהם הרחבים להפגנת "כוכם".

– המטרה לא תושג, עברו המציגים הבכירים והמנוסים – נמצא פתרון לבעה הנוכחית שלהם: אלה שזכו במדליות זהב גודלות הוגלו לששתתף רק באגף אלפי האלופים תוך מגבלות על מספר הפעמים ומישר הזמן שיכולים לנוסות להשיג את פרט התערוכה. כמו כן בוטל החיבור לשלם 800 פרנקים שוויזרים ל-I.P.F. – עברו כל השתתפות, מעבר לדמי השתתפות הרגילים.

האגוד ביטל את "הכנס" הניל ופתח האפשרות לפני כל הזכרים במדליות זהב גולדות או אף בפרס הכבוד או הפרסים הבינלאומיים והלאומיים בתערוכות קודמות – להציג מחדש. בוטלה גם מגבלת רק 10 שנים. מאייך – אגף זהפתח רק לאוספים מסורתיים.

באגף החדש, בשם "אליפות העולם" ינתנו רק 3 מדליות – זהב, כסף וארד והמציגים חייבים להביא אישיות את אוסףיהם. נראה שמתכוונים גם טקס הענקת מדליות עם בינה בת 3 רמות, ניגון הימנון לאומי וטקס כמו אולימפיאדות. טקס ראשון מסוג זה נראה בתערוכת סינגפור 2004 שתתקיים בין-28 באוגוסט ל-1 ספטמבר 2004.

מוקש שעילנו להיזהר בו ביוור. פריט הנמוך בעשרות אלפי דולר נמצא את דרכו מוחר מאוד למומחה לקבלת תעודה "כשרה". אולם פריט הנרכש בעשרות או מאות דולרים לא מעלה חדש של זוף, אך היזהו!! השוק מוצף בפרטים כאלו.

לא רק את האספינים מורמים היזיפנים; גם את הדואר. ולפוגאנגן מסכן כותב על הונאות הדואר הגרמני בשנים האחרונות. לחברות זו מצורף גם אינדקס לנושאים של 6 החברות שהופיעו עד כה והוכן על-ידי פיטר סמית, מגון המאמרים גדול ומומלץ לבקר בספריית ההתקשרות ולעין בחברות. ♦

Michel-Postgebühren Handbuch 2001, 285 p., Deutschland

זו המהדורה הראשתונה של מדריך תעריפי הדואר של גרמניה, בכל התקופות, החל מהנטסיקיות הגרמניות ועד ימינו. בכל פרק מוצגות טבלאות המפרוטות את התעריפים לפי התקנות הספרטניות של המקום והתקופה, הסכמי הדואר, שטחים קבועים ועוד ואפיו פירוט של שירות דואר ללא תלותם של שבויי מלחמה שהיו ככלאים בגermanיה, במקומות אלה מפרטים כי התעריף היה 5. אולם, יש הדגש על המגבליות של סוג השירותים לשביי המלחמה כמו גודל ומשקל וככלים שונים שחלו עליהם במהלך חי הדואר. ♦

האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל מודיעה בצעיר רב על פטירתו של נשיא הקבוד של האגודה

ברנדון גורסן ז"ל

בגיל 96

גורסן ז"ל, היה מיסדי האגודה, חוקרי ואספן מצטיין מהשורה הראשונה הנהלת האגודה שולחת את תנחומיה למשפחה ולרעיתו היקרה רינה תנבל"א.

נות, בנוסף למחיר בול בוד. ההתקשרות הבולאים הגרמניות ממשיכת באיסור המוחלט של הצגת גילונות ה-10 בתערוכות. ♦

LINN'S (11.11.02)

דוואר ארה"ב שלוח 4 פעמים בשנה שאלונים לכ-10,000 משפחות. אחת מתוצאות הספר הוא אוסף המשקנה כי 62.5 אחוז מחזקים בבית בולים בדרך זאת או אחרת. בסקר נקבע רישימת 20 הבולים של ארה"ב הנפוצים ביותר בבתי האמריקאים. הרាជון בראשמה הוא בול אלואיס 1993 עם 124 מיליון בולים; הבאים בתורם הם רוק-אן-רול (1993), דינוזאורים (1989), גליון פרחים, אולימפיאדות (1992), הנחיתה על הירח, המערב הפרוע וכך הלאה. העיתון מצין כי בהתחשב בערך הנקוב הגבוה של בול הנחיתה על הירח (9.95 דולר) – הרי לקווות הדואר שלו 57.7 מיליון דולר מבלתי לספק תמורה שירות דואר כלשהוא. יש לזכור כי רוב מחזקי הבולים הללו אינם אספנים ומתמיד יש "סכנה" כי ישמשו בהם לצורכי דואר. ♦

Experts – Fakes, Forgeries

סקר ספרות

חברת מס' 6 של אגודת המומחים לזייפים הגיעו לספרייה ההתקשרות. בחוברת מעל 20 מאמריהם של מומחים (Experts), מלויום בצלומי פריטים מזויפים ו"משופצים" של בולים ומכתבים. לא פעם אכן עמדים המומאים כיצד שני פריטים פגומים שעלו כ-30\$ פתאום מחוברים יחד תוך תיקונים בשולטים, מחזקים את הדפוס והנה – פריט פיפוי שכל אחד מתנתנו היה חזקה כדוגמתו באוסף. לא פעם נמכרים פריטים כאלו באלא פרנקים שווארים. קרל אלברט לואיס, מומחה מגermanיה כותב על מספר פריטים פגומים מאנגליה החל מהפני השחור ופריטים מאוחרים יותר, העוברים טרנספורמציה לפני ריטים במצב מעולה.

הרי פון הופמן, מומחה לפריטים של מזרחי אירופה. מצין כי לא רק פריטים בעלי ערך גבוה ובעירם "טיפול" או מזויפים. זהו

PHILATELIC EXPORTER – אפר' 2003

דוואר אוסטרי עבר שניי ארגוני משמעוויות יחד עם המעביר לאורו. בסוף 2001 השירות הבולאי האוסטרי היה אחראי אך ורק למכירתו לח"ל, כולל 30,000 מיליון ומנהלו היה כפוף לשירות למנכ"ל הדואר. תושבי אוסטריה יכולים לקנות בולים לאספנות ברוב סניפיו הדואר, כולל אפשרות למוני בסניפים. במסגרת השניי הארגוני הוטל על השירות הבולאי לשרת לא תוספת כ"א כלשהוא, גם 70,000 מיליון אוסטרים. במקביל נוצר שירות צהה רק ב-10 סניפי דואר גדולים. אם בעבר נהג הדואר להדפיס 2.5 מיליון עותקים בממוצע מכל בול זיכרון, הופחתה הכמות לפחות בinness מנהל השירות הבולאי הוכפף לדוגמת בין – לחידת "שוק מכתבים" זהה כנראה – "הקש ששרב את גב הגמל" – – ומר אוברלנבר התפטר. ברגעו עמו, נמסר כי בשנת 2002 הפסיק הדואר האוסטרי 20 אלף מיליון בתוך אוסטריה. הגישה הרשמית של הדואר האוסטרי לטענות נגדו לא הובאה בעיתון. ♦

MICHEL RUNDSCHAU

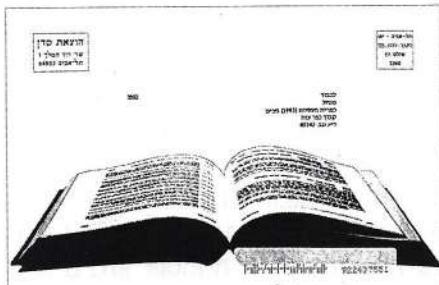
כידוע, כאשר הדואר הגרמני התחיל בונoga הדפסת בולי היירון שלו ב吉利ונות של 10 עם קישוט מסוים מסביב – סירבו מחברי הקטלוגים לתמוך ה吉利ונות. אכן מספיק בול בוד מגילון לכל אוסף – למה לשים יד עמוק בכספי? אחרי כמה שנים אופנת איסוף ה吉利ונות השלמים בכל זאת התפשטה וכאשר הדואר הדפיס בול ב吉利ון של 10 עם סמלים אחרים בשולדים – נמצא התירוץ להתחיל לקטלוג. מאז יש בקטלוג "מיכל" מחירים לכל אחד מה吉利ון

***

ויאל סלוצקי, אספן ומציג בול ארכ ישראלי בתצוגת המנדט מעיר: "התקנות אפשרו לשלג הצבא הבריטי להשתמש בבולו' בריטניה במכתבים פרטיזניים. מכתבים אלה ידועים בדרך כלל, חתומים בחותמת משרד מושדי דואר צבאי. כך למשל, הופיע באחזרה בקטלוג המכירה הפומבית של 'בולי תל-אביב' מעטפה מבוילת בבול 2 שילינג ו-6 פני מיפה לאלה'ב.

הדוור דרוש דוגמה

לוט מעטפות עם אישור לתשלום לא ב يول, עם פרטמות מסחרית המתאימה לנושא האיסוף שלו – דפוס. למשב ידיעתי הדואר דרוש דוגמה של מעטפה מודפסת לפני האישור ולכן נראה לי שתקנות התצוגה המותרות מאפשרים להציג מעטפה זאת בתצוגה העומדת לשיפוט. האם אכן מותרת. יורם כהן,
כפר-עדיה

שימוש מאז ועד לשנת 1902 כמבנה למודח ואדי נפתח מחדש. עד להנפקת הבול, טרם הספיקו להשלים את הכיפה, ולכן אין מופיע על הבול, אבל כיום נראה שהיא כבר הושלמה.

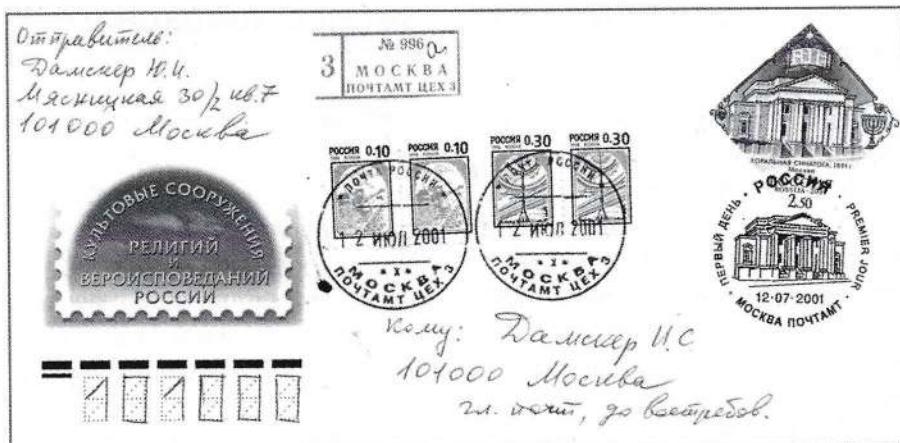
על הבול השני, וזהו את בית הכנסת הגדול של סט פטרבורג. לב בכאן, שהיה היהודי הראשון ששיטים את האקדמיה לאומי נויות של סט פטרבורג, היה זה שתכנן את בית הכנסת יחד עם י. שפושניקוב. הפרוייקט עבר מספר שינויים מסוימים שהשליטו נאות תעכו כי בית הכנסת לא נבלוט במראה העשיר שלו. ב-1886 נבנה בחצר המבנה, בית הכנסת הקטן ובשנת 1893, נבנה בית הכנסת הגדול עצמו.

התוכנות הזהות הבולטות בבולם הם מגן דוד וסביבו קרוי אויר, ספר תורה ומונרה. על חותמת היום הראשון להופעת הבול מראים את בית הכנסת ועל מעטפת היום הראשון כתוב בהוטסית: **בנייה פולחנית דתית ברוסיה**.

בול בריטי מעניין

בצלום ניתן לראות פרט מעניין – בול בריטי של שמינית לי-רה, חתום בחותמת, תל-אביב, 13 אוגוסט 1945. זאת, למרות שידוע כי בארץ ישראל המנדטורית הייתה חוי בת שימוש בבולים המקומיים של פלשתינה. יעקב רוטשטיין

נפלטי קורבן לטיעות דפוס באחד הקטלוגים

לצער הרוב, נפלטי קורבן לטיעות דפוס באחד הקטלוגים של "MICHEL" שיצא לאור לפני מספר שנים.

גודל הטיעות עומד על פי מה מה מחיר הנכון וכן שלילתי בכספי ובעברו שני בולים שרכשתו.

בתחלתה, "שמחה" כי לאopsis של הצטרפו שני בולים "כבדים" יקרים, אך לאחר שהתברר לו כי המחיר שלילתי – הוא גודל פי מאה מהמחיר הנכון, נדרשתי להביא הוכחות על טיעות דפוס זו. ממש מסטר חדשים, אחרי מסטר רב של פניות לגורמים ושל השוואות עם מקורות אחרים שלא נשאו פרי, פניתי להתקשרות בולאי ישראל.

ואכן התשובה לא איחורה להגיע. כבר באותו יום של הפניה, קיבלתי מההתקשרות העתק מאחד הירוחנים של "מיקל וונדשאטו" עם רשימת טיעות הדפוס של אותו קטלוג. עלי לציין כי האספן מכמן רכשתי את הבולים הללו, החזר לי מיד את הכספי לאחר הצגת ההוכחות. איני בטוח שיש רבים כמוו.

אליה דוברסקי,
אספן מחדרה

בולי בתי הכנסת במוסקבה ובסט פטרבורג

רציתי להביא לודעתכם כי הבולים של בית הכנסת במוסקבה ובסט פטרבורג, שהונפקו בשנת 2001, הם שני הבולים הראשונים המוקדשים לבתי הכנסת ברוסיה.

על הבול האחד, רואים מראה כללי של בית הכנסת הראשי במוסקבה שהוקם בשנת 1891. בעבר דן מה, קבעו שלטונות במוסקבה כי צריך להוריד את כיפת בית הכנסת ובשנת 1892, הוא נסגר. המבנה

תערוכת הבולים הלאומית "תלאבול 2004"

6-3 במאי 2004 – גני התערוכה ת"א

בחסות רשותה של פיפא (האיגוד האירופאי) או פ.י.פ. – ולכן השגת מדליה מזוהבת או מעלה לא "תכשיר" למעבר מהקצתה 5 מסגרותrez תצוגה ל-8 מסגרות. המדליה הגבוהה ביותר שתוענק תהיה זהב, גם אם בניקוד יהיו 96 נקודות או יותר (כלומר לא יונפק "זהב גודל").

כמו כן יונפקו 2 פרסים מיוחדים – הפרס הלאומי והפרס הבינלאומי. לא יהיה אגף כבוד או מוזמנים בתערוכה, אך יהיה אגף ייעוד בולאות והדרכה נרחב.

בתערוכה יהיה אגף הדרכת נער ובו בולים מפורטים, שגיאות עיצוב ודפוס, קורייזם, דרכים יוצאי דופן להובלת דור, אספסים לדוגמא מכל מיני תחומים – העולם המעניין של איסוף הבולים עם דגש על בול אرض ישראל. כתותם בתוי ספר יוזמן לבוא במאורגן וקבלו הדרכה. השירות הבולאי מתכוון מספר הנפקות מיוחדות לתערוכה וביניהם סדרה של 5 בולי מגדי שען וגיליות זיכרון (ישמשו גם לලויות מרובה). קונטראס מהודר (הנושא טרם נבחר), בול אישי מיוחד לתערוכה והשירות הבולאי ממשיך לבחון עוד רעיונות.

למרות מגבלות של גודל האולם, לא נותר כמעט על דוכני סוחרים. את השתתפותם כבר הבטיחו IGPC מניו-יורק, "ליינדרנ" מגרמניה וכמוון סוחרי הבולים מהארץ.

אספנסים הממענים לקבל עוזר כיצד להרכיב תצוגותיהם – יפנו לשדרי ההתחדשות (תקנון התערוכה בעמוד הבא). ♦

יום הבולאות 2003

כמוני שנה ערך כנס יום הבולאות ביום ג' בשבוע חנוכה, 23 בדצמבר 2003, במודיאון לדאור ובולאות במודיאון ארץ ישראל, בתל-אביב. הכנס יוקדש הפעם לטכניות בולאיות, כולל על שימושו מוחשב

על-פי התוכנית הרוב שנתיות המתואמת עם רשות הדואר, ובמסגרות התקציב הרוב שנתי של הקון לעידוד הבולאות, אמרה הiyיטה להתקיים תערוכה בולאית לאומית בשנת 2002, זאת בהתאם לכלל שתערוכה לאומית של כ-500 מסגרות תיירך כל 2001 שנים. מסיבות התקציבית תערוכת 2000 נדחתה למרץ 2001 (התערוכה המודרך מוצלחת "ירושלים 2001") ותערוכת 2002 נדחתה לכ-2003. בסדרה ארוכה של דינום עם רשות הדואר – החולט לקיים את התערוכה בשנת 2004.

התקציב שאושר לתערוכה הוא, ריאלית, רק כמחצית התקציב המקורי לתערוכה מסוג זה, עובדה שהחיה מעבר לאולם קטן יותר, לקצר את משך התערוכה ל-4 ימים ולביצם את סך כל מסגרות התצוגה לכ-300 בלבד.

למרות המגבליות, יעשה הכל כדי שהתערוכה תצליח. למען העניין הבולאי, המכעמד של התערוכה וכי להעצים את המימד התחרותי – הזמין להשתתף בתערוכה גם פורטוגל וספרד (עם כ-50 מסגרות תצוגה כל אחת ושופט בצוות השיפוט) וגם מציגים בודדים עם אוסף ארץ הקודש מאנגליה, ארה"ב, דרום אפריקה ועוד. שם התערוכה נבחר כ"תלאבול 2004", נבחר סמל (גילונית סמלים מצורפת לכל קורא). הסמל חדשני ונבחר מבין כמה ההצעות ציויר מעורר עניין ופרשניות שונות (וגם משמעותו). התערוכה התקיימה בימים 6-3 במאי 2004 בגין התערוכה בתל-אביב.

התערוכה היא ברמה הלאומית והתרחשות בין המציגים תבסס על כללי התחרות שנקבעו על-ידי איגוד הבולאות העולמי ופתחה לכל ענפי התחרות (בולאות מסורתית, תולחות הדואר, דברי בולים, דואר אלקטרוני, דואר חלל, תימאנטיקה, גלוויות מרובה, נוער, ספורט ותצוגות של מסגרות בודדות). למרות ההשתתפות הבינלאומית, התערוכה איננה

השתלמות עובדי הוראה בובילאות

בתחילת יולי השנה קיים השירות הבולאי, בשיתוף עם התאחדות בובילאים ישראל, השתלמות של 3 ימים לעובדי ההוראה. 12 מורות וונגנות שמעו על מהפכת הדאור והבול של 1840, עולם הבולים, כלים וטכנייה בובילאות בסיסית ועל בולים עצור למידה (מאות שיש כהן, מנהלת מחלקה החינוך של השירות הבולאי). כמו כל שנה, גם הפעם זכתה השתלמות להצלחה רבה ו-4 מורות באו לששתלמות נוספת ונספת של 3 ימים בהתאחדות. הן הוסמכו כמדריכות חוגי בובילאות וכרגע עוסקות בכנות לפיתוח חוגים במספר בתים ספר.

תרומות ענק בספרייה הבולאית

משפחת מינץ תרמה את רוב הספרייה הבולאית הגדולה של ה.ג. מינץ ז"ל בספריית ההתאחדות. חדשسلم, מדי יום בימיו טורחת הספרנית ורשותם במחשב וסדרת בספריה את ספר המחבר, הקטלוגים, כתבי העת, והקטלוגים של מכירות פומביות. במרכז התרומה הפרוטומים שמשלימים את שהיא חסר לנו בתחום הספרות הבולאית של ארץ ישראל.

אין טעם למנות את כל הספרים החשובים בתחום שהתווסף — כי כולם מוכרים לנוון לאספני ארץ הקודש. נזכיר לדוגמא מספר פרוטומים, לכארה לא בעלי חשיבות הרבה, שלא היו לנו והזות לתהומה לא נניה יותר נבוכים שלא מלאו ביקוש של קורא. כך למשל חוברות תערפי הדואר בישראל 1952-1959, או מספר קטלוגים של מכירות פומביות עם אוסף ארץ הקודש של אספנים מפורסמים. בין 10 ארגזי הספרים מצאתו ספרון קטן, לא בולייא לכארה, באנגליה, בשם "הذاקטור של המילויים" מאת העתונאי הארי שימוס ברידי. מרגע שהתחלה לעין בו לא הפסקתי לקרוא, מרותק — על תולדות ד"ר פול זינגר האגד, מי שרצה להיות "מלך" המכירות הפומביות בכל העולם. גם בתום המשפט הארוך והמתוקשר שבו האשם ברמאות (השיטה המוכרת כiom כשית "הפירמידה") — לא התרבר אם מדובר בראמי גמור, בנידך על רקע קנאה מסחרית ואנטישמיות או בגין עסקים ומומחה בולייא-חדרן. אחרי המשפט נעלו עקבותיו (למרות>Status quo בית המשפט העליון האיר). נראה היה גם חדשן ומקורי, גם מומחה לשוק הבולים וגם רמאי. נראה, כי חי עוד שנים כדי שיר מאורך הפעם רוחק מזקורי התקשרות. בית המכירות שאנהאן, שבשיאו (בסוף שנות ה-50) ניהל מכירות של מיליון דולר — עדין זכור לשם בעיתונות הבולאית. מדור הארץ הקודש בספריה יוקדש לזכרו של ה.ג. מינץ ז"ל.

ספריות חכמי במכירה בליקטנשטיין

ב-19-18 באוקטובר 2003 תיערך מכירה פומבית של הספרייה הבולאית של יוסי חכמי, ספריית ענק שהייתה ממוקמת בבית חברת הביטוח "הפניקס". המכירה היא של Huys Berlingin — מליכטנשטיין. במכירה כ-5,000 פריטים במחירים התחלתיים של (המשך בעמוד 46)

מtower תקנון התעורך

עיקרי תנאי הקבלה לתחרות:

- א. מושרים להשתתף חברי האגודות החברות בהתאחדות בובילאים ישראל, שעמדו בכל התחריביותיהם כלפי אגודתם.
- ב. לנצחוה הוענקה לפחות מודלית כסף ברמה ארצית, (או ארד מוסף ברמה הלאומית), כאשר רמה מזערית זאת הושגה אחריו שנת 1993 (כולל). אוסף שהוצע לאחרונה לפני השנה הקבועת — "יחסב כאוסף חדש, שטרם הוצג.
- ג. ועדת חריגים תוכל לאשר השתתפות אספים טטרם הוצגו בעבר. ועדת חריגים זאת חיונית לאור מיעוט ההדמנויות להציג בארץ בשנים האחרונות — אך אין בכוונתה להוריד הרמה. היא תוכל לאשר השתתפות לאספים חדשים של מציגים מנוסים, בעלי הישגים גבוהים בעבר בתנאי שיוכחו כי סיימו להוכיח התצוגה עד לסיום ההרשמה. לגבי אספים חדשים של מציגים חדשים — תכל הועודה לאשר השתתפות אך ורק תוך עווון בהתקיק דפי התצוגה ובמידה והשתכנע כי הושגה הרמה המינימלית.
- ד. כל התצוגות של מדור מסגרות בודדות תעבורנה את אישור ועדת החריגים.
- ה. במודור ספרות יכולו להיות מוצגים עבודות מחקר, קטלוגים, כתבי עת בולייאים או אספות מאמורים אשר פורסמו ב-5 השנים האחרונות. המציגים באגף זה הם המחברים או המוציאים לאור, והם ימסרו 2 עותקים מהספרים שלא יוחזו להם.
- ו. בקשות השתתפות תוגשנה למשך ההתאחדות ע"ג טפסי ההרשמה המיעדים עד 1 בפבר' 2004. כל פונה יוכל לקבל טופס השתתפות שירות מההתאחדות. כל הנרשמים יקבלו אישור השתתפות (או דחייה) עד 1-2 במרץ 2004.
- ז. אין תנאי מינימום להשתתפות באגף הנעור (עד גיל 21 — כולל).
- ח. לכל מתחילה (מעל גיל 21) יוקצו 5 מסגרות תצוגה או 8 מסגרות (למציגים שזכו במדליית "מוזהב גדול" ומעלה ברמה הבין-לאומית) לא יוקצו בשום מקרה 6 או 7 מסגרות. יש אפשרות להקצתה פחות מ-5 מסגרות — כאשר הוועדה המארגנת תמצוא הבקשה מוצדקת. מסגרות התצוגה כוללת 16 דפים בגודל A4.
- ט. דמי השתתפות הם 90 ש"ח לכל מסגרת, נוצר פטור מדמי השתתפות.

ובילאות. הכוונה היא לאגן מספר סדראות קצרות, כדי שקבוצות קתנות תוכננה להתנסות אישית במכירים שונים ולראות הדגמות. הנושאים בהם עוסקת הם: שיטות דפוס, שימושי סורק לקריאת חותמות והשווואה, מסחר בולייא אונטרטט, חיפוש מידע בולייא רשות, מיקרוסקופ בולייא ועוד. חברי ההתאחדות המעוניינים בנושאים ספציפיים מתבקשים להתקשר וייעשו מאמץ להויספם לתוכנית.

H.S. PHILA

WE WANT TO BUY

רוצים למכירתו

HOLOCAUST PHILATELIC MATERIAL

K.Z. ROMER FILATELIC MERCHANTS

PLEASE PHONE: 03-6957652 - FAX 03-5178100

H.S. PHILA

ה.ש. פילה בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040

למכירה בולאי אנטרטיקה, פוקלנד, סאות' ג'ורג'יה,

רומנו בית מכירותלמכירה בולאי אנטרטיקה, פוקלנד, סאות' ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וצדורי-רגל.

ניתן לשות הזמנה בדוא.

LINDNER סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות
מען 03-5282790, ת.ד. 23274, חנות 03-5463664.**בית טוב**בולים בכל הנושאים בكمויות מ-50 עד 500 בולים.
בחבילות לפי מדיניות, כל בולי ישראל, אלבומים.

בקרו אותנו:

http://www.bait-tov.com E-mail: info@bait-tov.com
בשעות הערב 03-5535313. מחירים מפתיעים.**בולי גלעדי**בולי ישראל, חוויל ונושאים
הופיעו מחירון בולי ישראל 2003
בולי אוטונומיה פלשתינאית,
יבוא אלבומי (IMPORTA) וחוויד
רחוב אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871**בולי מוגרבוי**סוכניות יבוא אביזרי בולאות יצור אלבומי מעטפות,
בולי ישראל, ידאליה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש
מהעולם בבולים ומטפות כולל מינויים.
שעות הפתיחה: 13:30-10:00, 16:00-19:00, 03-5251240,
בימי שישי אחיה"צ – סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב,
טל. 03-5289012, פקס. 03-5255131.**NEGEV HOLYLAND STAMPS**

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- HOLYLAND AUCTIONS HELD TWICE A YEAR

- WRITE FOR A CATALOGUE

- MATERIAL ALWAYS WANTED FOR AUCTIONS OR PURCHASE

P.O.BOX 694 BORDENTOWN NJ 08505 USA

E-MAIL: LEADSTAMP@AOL.COM

DOMFIL
 GRUPO AFINSA

התאחדות בולאי ישראל היא המפיצת הבלעדית בישראל של הקטלוגים DOMFIL בנושאים: כלבים, דסני, מכוניות, ארכפה, אלומפיאדות וערבים, צופים, חתולים, פטריות, שחמט, כדורים, רכבות, אולימפיאדת חורף, פרחים ועוד. המחרים זולים ב-20 עד 30 אחוז בהשוואה ליבוא אישי ישיר. טל. 03-6295547.

שניואר – בוליםמבחן בולי ישראל וחוויל, שירות חדשנות
לפni נושאים ומדיניות, סוכנים לאלבומים
ואביזרי בולאות.

חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, פקס. 04-8246096

ד"ר יוסף ואלךקנייה מכירה והערכות בולים מקצועית – עלים, מודדים, מדיט, קק"ל, שואה,
 יודאליה, ישראל, שטרות ומטבעות, בולים, מעטפות, תולדות הדואר.
בולים מן המניין, קלוסטנורן, בולי הכנסת, הסכין
הישראל-ערבי, יהוד-שומרון וזה, הרשות הפלשתינית.
דרך יבנה 17, ת.ד. 1414, טל. 08-9461010, דואר:dwallach@netvision.net.il
פקס: 08-9464946, דואר aktroni@netvision.net.il**אוניסטטפאס – קטלוג חינוך**בולי גרמניה, אנגליה, שווץ, צרפת, ישראל,
נושאים, ידאליה וועוד.
במכירה פומבית הקרובה, במחרים זולים
ת.ד. 32120 תל-אביב, טל. 61320, 03-5661077**אליק רינק**בולים ומטבעות וטלכרד
קונה ומוכר
רחוב חס 4 פינת אלנבי 35, ת.א.ת.ד.
טל. 03-5227922, פקס. 03-5255131, מען : 03-6297192**מוטי ברש – בולי דיזינגוף**בולים – ישראל וחוויל – מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!
דיזינגוף סנטר ת.א. חנות 420
טל. 03-5715228, 03-5715228, פקס. 03-5251552**הcono לתערוכת הבאות****"תלאבול" 2004****2004-3-6****גני התערוכה****תל-אביב**

האלים הללו, מאוד אנושיים והוגנים ועדי רם תמיד לחלים ולעניהם, הם מאנישים חולשות ומעודדים תוכנות נעלמות. בשל התמדה בעבודתם הקשה לתובעת האנושות – הם הפכו לבני אלמוות.

הלקח העממי של האגדה הוא שככל אחד יכול להוכנס לגן הרדן הסיני (ניורוון) – ללא כל קשר למוצאו ולרקע. האגדה המפורסמת ביותר היא "שמונה בני האלומות חוץם את הים" וזה הנושא של 4 הבולים הראשונים מתוך 8 בסדרה. הסיפור מתאר את מאבקי הגיבורים באיל הים המזרחי, כאשר כל אחד מוכיח את יכולתו. העלילה מפותלת ביותר וטוב בסופו של דבר מנצחה.

"סינגפור – עיר חובקת עולם"

"סינגפור – עיר חובקת עולם", הוא שם של הסדרה המונפקת לקראת תערוכת הבולים העולמית "סינגפור 2004". תהיה זו התערוכה הראשונה שבה תעיר "אליפות עולם בולאיית".

מושא הבול השמי בסדרה הוא תקשורת טכנולוגית. 5 גילונות זיכרון יוקדשו לחברות ענק נבחחות: "ס. א. אן", "מייקרוסופט", "סימנס", "קראייטיב טכנולוגיות" וקווי התעופה של סינגפור.

במשך הכל 15 חברות ענק ביןלאומיות יטלו חלק בהנפקה (וכנראה גם במימון עלות התערוכה).

"טרולים" ו"מומאין" בפינלנד

לפינלנד יש מסורת ארוכת שנים של הנפקת בולי "טרולים" ו"מומאין" – שהן דמויות של אגדות פיניות עתיקות וספרים רבים נכתבו בהשראתם. הפעם אנו מציגים את קונטרס הבולים הדביקים של משפחת מומאין, את מומיטROL, אשר פגש סנאיא ואת יתר בני המשפחה החוזרים לעמק מומין לתרדמת החורף.

שמונה בני האלומות הסינים

סין (טאיוואן) הנפיקה בחודש יוני האחרון בולים בנושא המיתולוגיה הסינית. מספר רב של אגדות במסורת הטואזם הפכו את 8 בני האלומות לאלים פופולריים ביותר והםorchestral נחשים למבאי מזל.

כל אחד מהם יש רקע שונה, כשרונות שונים וכוחות שונים אף צורתם שונה. כל

בריטניה ממשיכה להפתיע

השירות הבולאי הבריטי ממשיך להפתיע בסדרות בולים בעלי עיצוב מוקפד ובצבעים מרתקים בנושאים פופולריים. כל הבולים מצוים בשימוש דוארי נרחב ובמסחר הבולאי אין כל קושי למצוא מספר רב של בולי אנגליה, גם במצב חתום ובמחירים נוחים ביותר. זו הסיבה, שבניגוד למיניות מערביות אחרות (כולל ישראל), אספנים רבים, בני כל הגלאים, עדין אוספים "אנגליה חתום". בתמונות ניתן לראות שלטי פארים וצעצועים המציגים אמצעי תחבורת שונים.

אסון "קולומביה" על בולים

האסון הקבד של מעבורת החלל האמריקנית "קולומביה" מצא את בטויו בעולם הבולאות העולמי. I.G.P.C. של יותר מ-60 מדינות, מיהרה להנפיק סדרה של 15 גילוונות זכרון.

להלן רשימת המדינות שהנפיקו גילוונות: גמבה (5 גילוונות זכרון); גרנדה (1) הגרנדינס של גרנדה (1), ליבריה (1), מקירטניה (1), האיים המלדיביים (1), פלאו (1), סנט וינסנט (3), סיירה לאונגה (1), הונגראיה (1).

הכלולת 7 בולים לזכרם של שבעת האסטרונואדיים שננספו באסון וגליור 4 נוספים יותר של 4 בולים המציגים את הנני סויים השונים ותמונה גדולה יותר של אחד מהנספים. בתצלום מוצגת את הגלויות מגביה המכוקדת לאילן רמון ז"ל.

הסתיים מוחזר נוסף של חוג בולאות

בבית הספר "שמעוני" במושב נהורה הסתיים בימיים אלה, מוחזר נוסף של תלמידי חוג הבולאות בהדריכתו של יורם כהן (דובוש).

בתמונה, היום פתוח שערכו בו גורי החוג שהציגו את האספים שלהם. אגב, המנהלת הראשונה והמייסדת של בית הספר הייתה "אם הבנים" רבקה גובר וילדי בית הספר ואחרים מחפשים את בול רבקה גובר.

חוג גם בבית הספר "רמת אביב ג'"

בבית הספר, "רמת אביב ג'" בתל-אביב נערכו בשנת הלימודים הקודמת, מס' 50, מפגשים לעידוד איסוף בולים. רובין שלנסקי וליאון צץ, הדריכו בהתנדבות את הילדים. בתמונה עונה ליאון צץ, לשאלות על מאמר שפורסם בbijtanon "שבל".

(המשך מעמוד 42) 20 פרנק שווייצרי ועד כמה אלפי פרנקים (למשל 30 הקטולוגים של המכירות הפו מביתו של קולונל גראן האגדי מוצעים ב-3,000 פ"ש; הדפסה מיוחדת של ספר על האוסף הממלכתי הבריטי מס' 1952-1962 ב-1,200-1,300 פ"ש; 2 כרכים על זיופי זאן דה ספרט — אלבום זוגיות חזיפים של פורנינה — ב-6,000 פ"ש; 2 הכריכים של צילינגריאן על הדואר האוסטרי בחו"ל — 900 פ"ש). ♦

הרצאה על "דואר עברי"

בתחילת חודש ספטמבר האחרון הגיע המוזיאון לבולאות את יעקב שבתאי שהציג את אוסףו "דואר עברי" שישתתף בקרוב בתערוכת הבולים העולמית בתאילנד. הפורום הרגיל מורכב ממציגים ו쇼פטים בינלאומיים — אך הפעם הזומנו אורחים גם מהפורום הבולאי של תפוז (forums.tapuz.co.il).

יעקב שבתאי, הדיבם את השומעים במידת עומק ודיוק המחקר שלו על הדפי סוט השונות של בולי דואר עברי. המחקר "הבלשי" של סוג הנייר, מיקום האותיות בשלבי הבולים, הנקבונים — יכולם להביא עד היום, 55 שנה אחרי הופעת הבולים — לאבחן קטגוריות הדפסה שלא תוארו בספי רות המקטיעות עד כה. ♦

יעוץ לקרואת בדיקות מומחים

ב"שבל" 47 הודיעו על פתיחת שירות חדש לחברי ההתקשרות — "יעוץ עד כמה חיוניות תעודה ממוחה לבולים ספציפיים. להלן דוגמא המבירה הצורך בקיים שירות זה: 2 הבולים הם "ברלין מס' 33" ו"ברלין מס' 34", בקטלוג "מייל" האחרון מוחרים במצב חדש עם דבק מקורי אך עם עיקות מדבקה — 300 ו-140 איר. במצב חדש למארו — 650 ו-400 איר ואילו חתומים — 650 ו-320. העותקים החתומים יקרים אם כן יותר מפי שתים לעומת עותקים עם מדבקה ובפועל פי 3-4 לפחות לעומת עותקים לא חתומים אך ללא דבק בכלל. אגב, בولي גרמניה שעליהם הוטבע הדפס הרוכב האלב סוני BERLIN — ערכם המסחרי מינימלי 0.10 אירו כל אחד). ♦

אודות שופטים ומלחים

תערוכה בולאית על גיבורי התנ"ר

מה-21 בספטמבר 2003, במזיאן לדואר ולבולאות שבמיזיאן ארץ-ישראל ברמת-אביב במקוון מתקיימת תערוכה בללאית שנושא המנהיגות בישראל מתקופת השופטים ועד המלוכה המוקמת על פי המקורות המקרים. בתצוגה פריטים פילטליים מהארץ ומהעולם – בולים, מטבעות וחותמות. על גבי הבולים מופיעים יצירות מתקופת הרנסנס ועד לעיצומים עכשוויים. הבדל משמעוני ניכר בבחירת הדימוי החוצני לבולים שהופקן בארץ בין מדינות אחרות. פינה מיוחדת מוקדשת לספר תנ"ך בשפות שונות אמהרית, יידיש, יוונית, גרמנית, פורטוגזית, ואף ספר תנ"ך שיוצא לאור בגרמניה בשנת 1596. התערוכה מבוססת על אוסף מרחב בייפוי וייחודי של הבולאי מר יוחנן שורץ מטל-אביב.

תודה על תרומות בולים לנער

לגורטה מקלר – חיפה
 להנריין בס – בית ים
 לאלבוט אמדורו – נתניה
 ליאב אינשטיין – תל-אביב
 משפטות מוש – הרצליה
 לדורי רידישמן – גבעתיים
 לאברהם אבנוי – חיפה
 לשוננה מימון – חיפה
 לשולה ותוקון – תל-אביב
 לג' לפידות – הרצליה
 ללונגס פשэр – רעננה
 לאברוי סלע – קיבוץ יחיעם
 לילושי פרידמן – תל-אביב
 לשאלול ולדנסטהיין – רעננה
 לחברות "מרום דגלים" – ראש העין
 לאלי מועלם – ירושלים
 לרדראון מובשובסקי – רעננה
 למשה ברגנסטהיין – ירושלים
 לאללה יינר – מושב מולדת
 לילדי' תיאודור דחל עמנואל –
 דמות השבים
 לבנגו מלבר – מיפה

SHOVEL No. 48-49
OCTOBER 2003 - Bi-Monthly
Organ of the
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION
Director General: Tibi Yaniv
Editor: Avraam Dishon
Assistant Editor: Zohar Noy
Design & Graphics: E. Open Ltd

2 Pinsker st. P.O.Box 4523, Tel-Aviv 61045, ISRAEL
Telefax: (972-3) 6295547
E-mail address: ipf@netvision.net.il
<http://www.israelphilately.org.il>
Price: 15 NIS / 1. Moody's subscription: 20 NIS

נוה מהתקופה במילוי) – יש חובה לקבל תעוזות מומחה. ב”חווכות” מסווג זה ניתן להבוחן בבירור בתאריכים, זה לא סתם חוותמת מוטושטשת בפינה” או ”המקור הוא אספן שמחזק בבלויים כבר עשרות שנים” אסור שיטעו הקונים. הרוב המוחלט של בלויים אלה בארץ הם עם חוותמת מזיפות. המומחה המתואם ביותר במקרה זה הוא האקספרט של גל מרגמניה וכתובותנו מופיעה בכל קטלוג ”מיכל”.♦

אזור האינטרנט של ההתאחדות זוכה להצלחה

במחשת החודשים (מרץ-אוגוסט 2003) ביקרו באתר האינטרנט של התאחדות יותר מ-8000 גולשים בכל חודש בממוצע. הם צפו בקטגוריות אלפי דפים.

על כ-57 אחוז מהמבקרים יש בידנו סטטיסטיקה לפי מיקום הגולשים. רוב הגולשים הם כМОון מאה"ב וישראל, אך גם בריטניה (60 עד 150 כל חדש), קנדה (50-120), גרמניה (200-80), פינלנד, הולנד, יפן, אוסטרליה, הונג-קונג, איטליה, נורבגיה, סלובניה, בלגיה, צרפת, ארגנטינה, אורתוגונאי, צ'יל. אין כמעט מדינה בעולם שאין ממנה כניסה בודדות לפחות, כולל ארצות ערב. מידיו החדש עיון באתר אנשים מיותר מ-100 מדינות שונות.

הגולשים באתר מוצאים מידע ובסקרים המלאים את הסדרות
וכМОון גם במחירים השוק של בול שראל המופיעים בקטלוג האתר.♦

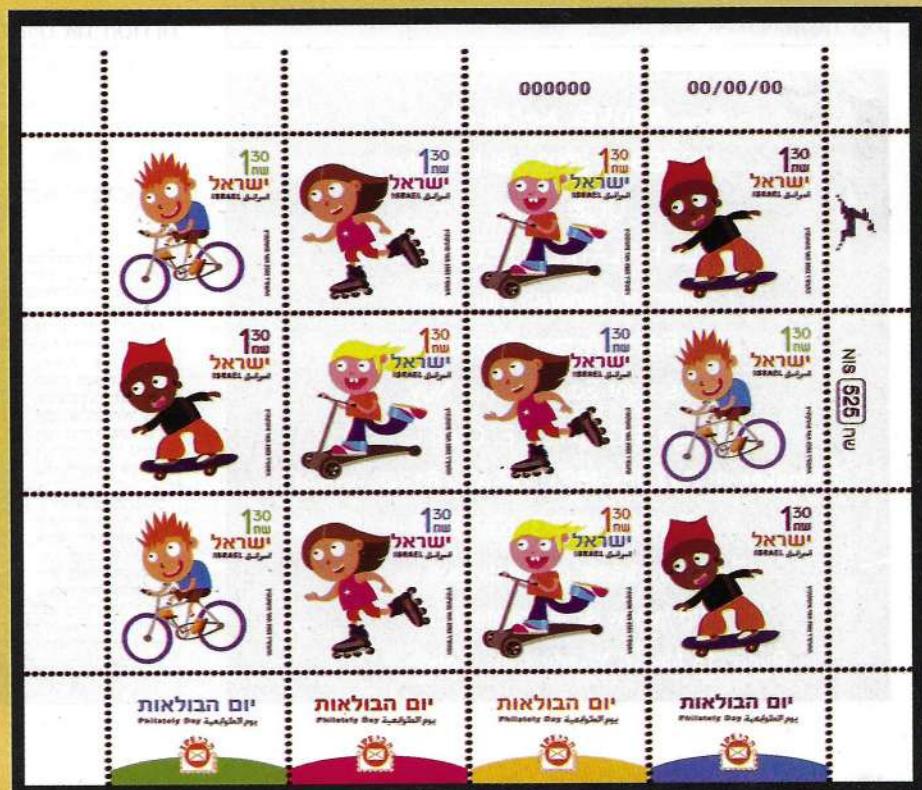
מִתְנָעֲרִים מֵאַחֲרִים

ר' תבע את רשותי הדרור לאחר שנגנּב ממנו כסף שנשלח אליו בדואר אויר • השופט רצתה את התביעה

Israel Philatelic Federation Magazine

No. 48/49 ♦ October 2003

- “TELABUL 2004” National Exhibition with Portugal, Spain & Holy Land Exhibits from Abroad, May 3 to 6, 2004
- Zfat — the Turkish Period — Gems from Alexander Collection
- Cancelled to Order Stationery in Thematical Exhibits
- Bhutan’s Strange Stamps
- Discovery: The Elusive Jericho Cancel
- OFFICIAL covers can be interesting

Shovel